

**Виявляється, ти був у підвалі
Маріупольського театру, Боже!**

Збірник поезії

**მარიუპოლის თეატრის სარდაფში
ყოფილხარ, ღმერთო!**

ლექსების კრებული



საქართველოს
ქრონიკალთა

Виявляється, ти був у підвалі Маріупольського театру, Боже!

Збірник поезії



**მარიუპოლის თეატრის სარდაფში
ყოფილხარ, ღმერთო!**

ლექსების კრებული



**სულაკაურის
გამომცემლობა**

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ТИ БУВ У ПІДВАЛІ
МАРІУПОЛЬСЬКОГО ТЕАТРУ, БОЖЕ!

Збірник поезії

მარიუპოლის თეატრის სარდაფში
ყოფილსარ, ღმერთო!

ლექსების კრებული

Автор ідеї проекту **Наталія Торкут**

პროექტის იდეის ავტორი **ნატალია ტორკუტი**

Ілюстрації **Дар'ї Хрисанфової**

ილუსტრაციები **დარია ხრისანფოვასი**

ყდის დიზაინერი **ია მახათაძე**

ტექნიკური დიზაინი **ლადო ლომსაძე**

საქველმოდებლო გამომცემა

ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2023

ყველა უფლება დაცულია.

ISBN 978-9941-37-191-2

Затверджено до друку рішенням Вченої ради Інституту
літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
(протокол № 1 від 7 лютого 2023)

Надруковано на засадах благодійності

Видавництвом Сулакаурі, 2023.

Всі права збережені.

Published for charity by Sulakauri Publishing, 2023

All rights reserved.

www.sulakauri.ge

ЗМІСТ • სარჩევი • CONTENTS

Юлія Вишницька

Передмова9

იულია ვიშნიცკა

წინასიტყვაობა 19

გიორგი ლობჯანიძე

აღამიანი, ოდესღაც... დაბომბვამდე30

Горгі ЛОБЖАНІДЗЕ

Людина колись... до бомбардування33

გიორგი ლობჯანიძე

თუ ჩვენ დავგვოცეს36

Горгі ЛОБЖАНІДЗЕ

Якщо нас вб'ють37

Сергій ЖАДАН

Може, саме тепер і варто почати.39

სერჰი ჟადანი

იქნებ სწორედ ახლა ღირს დაწყება 41

Сергій ЖАДАН

Діти44

სერჰი ჟადანი

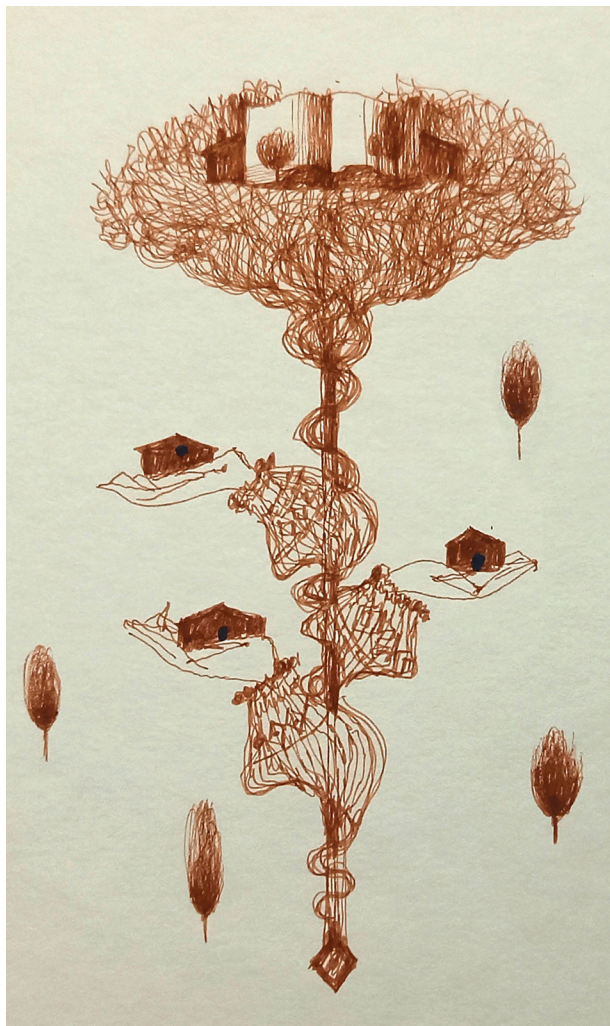
ბავშვები46

Галина Крук	
туди й назад	48
ჰალინა კრუკი	
იქით და აქეთ	50
Halyna Kruk	
to and back.....	53
Галина Крук	
і зійшов Ісус на Оливну гору	56
ჰალინა კრუკი	
და აღვიდა იესო ზეთისხილის მთაზე	57
Halyna Kruk	
and Jesus went up to the Mount of Olives.....	58
Igor АСТАПЕНКО	
Липень Зими	60
იჰორ ასტაპენკო	
ზამთრის ივლისი	61
Igor АСТАПЕНКО	
Тринадцяте Збройня	63
იჰორ ასტაპენკო	
მეცამეტე შეიარაღება	65
Галина ПЕТРОСАНЯК	
Сьогодні... ..	68
გალინა პეტროსანიაკი	
დღეს... ..	70
Галина ПЕТРОСАНЯК	
Кажуть.....	72

გალინა პეტროსანიაკი	
ამბობენ.....	74
Борис ГУМЕНЮК	
«Заповіт»	77
ბორის ჭუმენიუკი	
„ანდერძი“	81
Наталка МАРИНЧАК	
Замість біблій і псалтирів ми	
тримаємо телефони.....	86
ნატალკა მარინჩაკი	
ბიბლიისა და ფსალმუნის ნაცვლად	
ტელეფონებს.....	88
Natalka MARYNCHAK	
instead of the bibles and psalters,	
we hold our telephones.....	90
გენრი დოლიძე	
სანგრის სიზმარი	93
Генрі ДОЛІДЗЕ	
Сни в окопах	95
Genry Dolidze	
Dreams in the Trenches	98
Дмитро ЛАЗУТКІН	
Школа	101
დმიტრო ლაზუტკინი	
სკოლა	102

როი აბუსელიძე	
ომის ჯოჯოხეთს, ღმერთო	104
Poi Abuselidze	
Коли ти нарешті, Отче	106
Roi Abuselidze	
When will you care, O, Lord	108
Людмила ЛЕЩУК (ГОРОВА)	
Сію тобі в очі	110
ლუდმილა ლეშჩუკი (ჰოროვა)	
ვთესავ დღისით, ღამით	113
ქალთაშზე ანა სურმანიძე	
მინების შემგროვებელო!	116
Kaltamze Ana Surmanidze	
Hey you, the collector of the lands!	118
Калтамзе Ана Сурманідзе	
Ти, збирачу чужих земель!	120
Остап СЛИВИНСЬКИЙ	
Колись між любов'ю й ненавистю	122
ოსტაპ სლივინსკი	
ოდესლაც სიყვარულსა და	
სიძულვილს შორის	124
კატო ჯავახიშვილი	
ვაი, შე ძუკნავ!	126
Като ДЖАВАХІШВІЛІ	
Ах, ти, сучко!	129

Сергій ЛАЗО	
Хлопець йшов на війну	132
სერჰი ლაზო	
ბიჭი ომში მიდიოდა	133
Igor ПАВЛЮК	
МІННЕ	134
იჰორ პავლიუკი	
დანაღმული	136
Юрій КОВАЛІВ	
На чорному чорне.	
Потрощена поряд черешня.	138
იური კოვალევი	
შავზეა შავი.	
გახლეჩილა სულ ახლოს ბალი	139



Передмова

Книжки, зокрема переклади, не з'являються як порожні, безмістовні репліки часу. Навпаки – вони свідчать про духовні запити суспільства, про нагальні потреби часу. Переклад – це творення Себе в просторі Іншого, це спосіб самоусвідомлення через Не-своє.

Культурний взаємообмін між Україною і Грузією, що триває століттями, є конструктивним діалогом з Іншим і завжди віднаходженням спільного попри відмінне.

Дієва підтримка України з боку Грузії особливо відчутна сьогодні, коли українці стали живим щитом між рашистською навалюю і цивілізованим світом.

З іще більшою потужністю звучить сьогодні Кобзарів “Кавказ”, адже одночасно як молитву й замовляння можна сприймати Шевченкове “Не вмирає душа наша, / Не вмирає воля”, “Встане правда! встане воля!”, “Борітеся – поборете, / Вам Бог помагає! / За вас правда, за вас слава / І воля святая!”

Подібність історичної долі України й Грузії – також у тому, що спільним ворогом віддавна була й залишається Московія: “... Довелось запить / З московської чаші московську отруту!”

Із початку російської агресії в Україні грузини-добровольці заснували Грузинський національний легіон, який наразі офіційно входить до складу Збройних Сил України. Прикметним є шеврон легіону, серед красномовних образів якого – повна карта Грузії – з Осетією та Абхазією, окупованими Росією, й жовто-блакитний щит.

У червні 2022 р. Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України провів тижневий науково-мистецький форум «Музи не мовчать!», який став певною реплікою-відповіддю на широковідомий вислів, приписуваний Цицеронові: “коли говорить зброя – музи мовчать”. Наталія Торкут, авторка ідеї й координаторка Форуму, присвяченого мистецтву, народженому під час повномасштабного вторгнення Росії в Україну, слушно зауважила, що “якщо наші музи перестануть говорити – зброя не змовкне ніколи”.

На лінії вогню зараз і митці. Очевидно, проти реальної, вбивчої зброї художні образи безсилі. Але метафори стають у пригоді тим, хто шукає смисли в абсурдному світі, у ситуації й стані ненормальності

(як називає війну Сергій Жадан), щоб не збожеволіти в страшних реаліях. Поезія наразі на відмінно виконує свою терапевтичну місію: лікує зболілі від війни душі, зміцнює віру в людину, надихає жити й любити. Музи не мовчать, бо їм є що сказати і, як зауважила під час науково-мистецького форуму поетка Наталка Маринчак, ці музи мають особливу похідну – з любові, від любові й для любові.

Збірка-білінгва, яку ви тримаєте в руках, продовжує розпочату ще в античності дискусію про місце мистецтва й роль митця у світі, сповненого страждань і героїки, самопожертви й віри. Цей культурний проєкт, започаткований та організований Наталією Торкут та Тінатін Маргалітадзе, є мистецьким містком між Україною та Грузією в часопросторі російсько-української війни, коли музи не в змозі мовчати.

Книгу відкриває вірш Поргі Лобжанідзе “Людина колись... до бомбардування” у перекладі українською Рауля Чілачави. Саме рядок із цього тексту став назвою збірки. Адже Маріупольський драмтеатр, у підземеллі якого розігрувалася пекельна вистава “За участю ляльок / З відірваними руками і ногами, / З викотитими очима, / Розпотрошеними черевами...”, перетворився на символ понівеченої України. Усі поезії білінгви прошито образом України

минулого (“до бомбардування”, – “чепурними хатками”, щасливими родинами, буянням життя), сьогодення (з його підвалами, де “немає янголів”, із розтрощеними будівлями й розламанями людськими душами), майбутнього (з “теплою хатою / І щасливою дниною”). Ще один вірш Поргі Лобжанідзе “Якщо нас вб'ють” грузинською переклала Ірина Безродних.

У грузинських перекладах Рауля Чілачави говорять музи Сергія Жадана (“Може, саме тепер і варто почати”), Галини Крук (“туди й назад”), Галини Петросаняк (“Сьогодні...”, “Кажуть...”), Дмитра Лазуткіна (“Школа”), Людмили Лещук (Горової) (“Сію тобі в очі”), Остапа Сливинського (“Колись між любов'ю й ненавистю”). В українському перекладі Анастасії Лазо читаємо “Сни в окопах” Генрі Долідзе.

Іване Мchedладзе переклав грузинською вірш Сергія Жадана “Діти”, Манана Гелашвілі – через підрядники Ніно Наскідашвілі – переклала “Заповіт” Бориса Гуменюка, “Замість біблій і псалтирів ми тримаємо телефони...” Наталки Маринчак.

Ніно Наскідашвілі озвучила грузинською поезію Ігоря Павлюка та Ігоря Астапенка. Мотив “холодної й глухої”, “нестерпної жорстокої зими” у вірші “Липень Зими” Ігоря Астапенка трансформується в мотив пам'яті “без надриву. без схлипів”, а мотив зупиненого, здичавілого від горя часу (коли на

календарі щодня “тринадцяте терпня, тринадцяте зброяня”) обертається в іншому творі поета (“Тринадцяте Зброяня”) на образ паляниці як спосіб самоідентифікації й самоусвідомлення у цьому “безчассі” й “безсонні”.

Англійською Лада Коломієць переклала з української “туди й назад” Галини Крук, “Замість біблій і псалтирів ми тримаємо телефони...” Наталки Маринчак, а Хатуна Берідзе – з грузинської “Сни в окопах” Генрі Долідзе, “Ти, збирачу чужих земель!” Калтамзе Ана Сурманідзе, “Коли ти нарешті, Отче...” Рої Абуселідзе (українською останні два вірші звучать завдяки перекладу Юлії Черняк).

Вірші Сергія Лазо й Като Джавахішвілі пере-гукуються в обернених перекладах, тематично змикаючись у розчахнених на два світи образах матері-сина та подарунка: українська мати оплакує сина в чорній сукні, куплений на подаровані сином гроші (поезія Сергія Лазо “Хлопець йшов на війну” в перекладі Като Джавахішвілі), російська мати – “сучка” чекає на повернення чоловіка, який прислав для сина “іграшки чиєїсь, мабуть вже мертвої, дитини”, а сам лежить “із розтрощеною головою” у якійсь канаві, в безіменній могилі (поезія Като Джавахішвілі “Ах, ти...” в перекладі Сергія Лазо).

Сакральний верх поети переміщують вниз, на

землю, і тому в підвалах розбомблених будинків переховуються чи гинуть разом із дітьми й жінками ангели (чи демони), Бог визначається, з ким він (“отче, за кого воюєш?”, “Коли ти нарешті, Отче, / поглянеш на пекло війни?”), а Христос щодня-щопекла воскресає (“Я з Бучі смертію смерть подолав”).

Пам’ять завжди сусідить із безсмертям, як забуття – зі смертю. У вірші Бориса Гуменюка “Заповіт”, перекладеному грузинською Мананою Гелашвілі, символічний образ землі як материнського лона, прихистку, сховку, оберегу, затишку, вічного спокою (через “окопи”, “могили”) проєктує українську модель світобудови: внизу – поля, де колоситься жито (“Ви можете собі уявити який хліб родитиме поле / Де лежать бійці?!”) і луки (де “багато-багато квітів”), вгорі – безкрає небо (“багато неба”, де купаються жайвори). Світ цей тримається на любові, пошані, гідності (“Щоб надвечір приходили закохані / Плели вінки / Кохалися до ранку / А вдень щоб приходили молоді батьки / З малими дітьми”). Світ цей тримається, бо хтось зараз копає саперними лопатами “Цю дорогу українську землю / Цю солодку ласкаву землю” і мріє про “бджолу над кожною квіткою”. Цей світ ще живий, бо хтось “стоїть до скону тримаючи міста цього оборону тримаючи місця цього заслону”, “збирає себе і йде <...> надміру

любить цей завод цю країну це місто” (вірш Наталки Маринчак “Замість біблій і псалтирів ми тримаємо телефони...” у перекладі Манани Гелашвілі).

У цій борні між добром і злом – “гуннами”. які “плондрують міста і села їдять собак гвалтують і вбивають жінок і дітей”, і “світлим військом що землю свою захищає” (Галина Петросаняк) – люди, чий єдиний словник – словник ненависті, ходять-живуть “навпростець між любов’ю й ненавистю” (Остап Сливинський).

Сьогодні не мовчать ті, хто має голос і в кого бракує слів, не мовчать живі й убиті. Не мовчать письменники, бо не можуть не свідчити словом.

Мовчання повинно наснажитися голосом, як “незасіяне поле” – зерном, у заціпенінні стане сил народитися голосу “в часи, коли шепіт зраджує нашу втому і відчай” (Сергій Жадан), а в усіх – “стан стиснутого риданням горла і стиснутих від злості кулаків” (Галина Крук). Адже “мова сильніша за страх мовчання, / вона має заповнювати собою нагрудні кишені життя”, а “Ми потребуємо дива, потребуємо льодяників надії, / дотиків радості, променів, що пробивають темряву” (Сергій Жадан). Голоси тих, хто вижив, і тих, кого вбито й закатовано, – зливаються в одному жаданні бути почутими. Увесь світ має знати про нелюдські звірства “гуннів” “новітнього риму”, які

плюндрують / міста і села / їдять собак / гвалтують і вбивають / жінок і дітей” (Галина Петросаняк), грабують села, сокирою рубаячи двері й відганяючи демонів автоматними чергами (Дмитро Лазуткін), грають у підвалі понівеченого Маріупольського театру виставу “За участю ляльок / З відірваними руками і ногами, / З виколотими очима, / Розпотрошеними черевами...” (Горгі Лобжанідзе).

Московитські орки розбомблюють школи, шматують людей і книжки – “темна енергія / спалахує і проривається” (Дмитро Лазуткін). І в час, коли “уточнюються кордони темряви”, а замість слів – “Сухий тріск, мертва вода, розтрощена цегла просто у тебе в роті” (Ія Ківа), коли “Після прильоту / музи кричать під завалами” (Інна Горбач), – тоді в нас залишається один словник – антонімів: “Між любов’ю й ненавистю ходимо навпростець” (Остап Сливинський), кожне слово в якому проростає пророчими зернами: “Слово моє липке, / Слово моє кріпке, / Буде тобі, враже, / Так, як мати скаже, / Буде тобі, враже, / Як дружина скаже, / Буде тобі, враже, / Як дівчина скаже, / Буде тобі, враже, / Як дитина скаже, / Буде тобі, враже, / Так. / Як. / Відьма. / Скаже” (Людмила Лещук (Горова)). Воїни Світла переплавляють темну енергію Московії на слова про життя: “А сьогодні ми ще копаємо землю

/ Цю дорогу українську землю / Цю солодку ласкаву землю / Пишемо гуртом саперними лопатками / На її тілі / Останній вірш української літератури. / Ще живі” (Борис Гуменюк).

“Крізь прірву, вирву” (Інна Горбач) летять повідомлення: “Живі. Як ви? Тримаймося за свою землю! Вистоїмо. Вціліємо. Переможемо”.

Збірку закриває щемкий вірш Юрія Коваліва “На чорному чорне. Потрощена поряд черешня”, який грузинською переклала Ніно Наскідашвілі.

Книжку проілюстровано унікальними творами мисткині з Харкова Дар’ї Хрісанфовой. Неповторний стиль художниці – у світлотіні й леті, у візерунках з обрисів, контурів, силуетів, у колоративному й емоційному суголоссі образів. У творах художниці – багато повітря, тому вони такі легкі, світлі, прозорі, у них відчуються кроки води, що все змивають-очищають і в усьому залишають свої сліди. Картини Дар’ї Хрісанфовой мають таку саму терапевтичну силу, як і вірші, що на мить зупиняють серце, підживлюючи його любов’ю до цього світу й силою жити.

Юлія Вишницька,

докторка філологічних наук, доцентка кафедри
світової літератури

Факультету української філології, культури і мистецтва
Київського університету імені Бориса Грінченка, волонтерка



წინასიტყვაობა

წიგნები, კერძოდ კი თარგმანები, არ იბადებიან როგორც დროის ცარიელი, უშინაარსო ასლები. პირიქით – ისინი საზოგადოების დიდ სულიერ მოთხოვნებზე, დროის აქტუალურ საჭიროებებზე მეტყველებენ. თარგმანი არის საკუთარი თავის შექმნა სხვის სივრცეში, ეს არის საკუთარი თავის შემეცნება არა-საკუთარის მეშვეობით.

კულტურული ურთიერთობა უკრაინასა და საქართველოს შორის, რომელიც საუკუნეებს ითვლის, სწორედ ასეთი შემოქმედებითი დიალოგის ნიმუშია სხვასთან, დიალოგისა, რომელიც, მიუხედავად განსხვავებებისა, ყოველთვის პოულობდა საერთოს ამ ორ ქვეყანასა და ხალხს შორის.

უკრაინის ქმედითი მხარდაჭერა საქართველოს მხრიდან განსაკუთრებით საგრძნობია დღეს, როდესაც უკრაინელები ცოცხალ ფარად იქცნენ რაშისტების შემოსევისა და ცივილიზებულ მსოფლიოს შორის.

შევჩენკოს სიტყვები ჩვენს დროში ერთსა და იმავე დროს ლოცვასაც გვაგონებს და წინასწარმეტყველებადაც ჟღერს: „არ კვდება სული ჩვენი/ არ კვდება ნება!“, „აღდგება სამართალი! აღდგება ნება!“

*იბრძოლეთ და გაიმარჯვებთ
ღმერთი იყოს თქვენი შემწე
ჩვენკენ არის სიმართლე და
ჩვენკენ არის უფლის ნება.*

მსგავსია უკრაინისა და საქართველოს ისტორიული ბედი. უძველესი დროიდან ჩვენი საერთო მტერი იყო და ასეთად რჩება რუსეთი:

...მოგვინია შეგვესვა „სამსალა მოსკოვური თასით“.

უკრაინაში რუსეთის აგრესიის დანყებისთანავე ქართველმა მოხალისეებმა ჩამოაყალიბეს ქართული ეროვნული ლეგიონი, რომელიც ამჟამად ოფიციალურად შედის უკრაინის შეიარაღებული ძალების შემადგენლობაში. აღსანიშნავია ლეგიონის შევრონი, რომელზეც, სხვა მრავლისმეტყველ სიმბოლოებთან ერთად, გამოსახულია საქართველოს სრული რუკა რუსეთის მიერ ოკუპირებული

აფხაზეთისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის ჩათვლით და ლურჯ-ყვითელი ფარი.

2022 წლის ივნისში უკრაინის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ტ. შევჩენკოს სახელობის ლიტერატურის ინსტიტუტმა ჩაატარა ერთკვირიანი სამეცნიერო-მხატვრული ფორუმი „მუზები არ დუმან!“, რომელიც ერთგვარ რეპლიკა-პერიფრაზად იქცა ციცერონის გამონათქვამზე „როდესაც იარაღი ჟღარუნებს, მუზები დუმან“. ნატალია ტორკუტმა, იდეის ავტორმა და კოორდინატორმა ფორუმისა, რომელიც მიეძღვნა უკრაინაში რუსეთის სრულმასშტაბიანი შეჭრის შემდეგ დაბადებულ ხელოვნებას, სამართლიანად აღნიშნა: „თუ ჩვენი მუზები დადუმდებიან – იარაღი არასოდეს შეწყვეტს ჟღარუნს“.

ახლა ხელოვანებიც ცეცხლის ხაზზე არიან. როგორც ჩანს, რეალური, მკვლელი იარაღის წინააღმდეგ მხატვრული სახეები უძლურნი არიან. თუმცა, მეტაფორები ეხმარებიან იმათ, ვინც ეძიებენ საზრისს ამ აბსურდულ სამყაროში, რათა ჭკუიდან არ გადავიდნენ ამ საშინელი სინამდვილის პირისპირ. პოეზია შესანიშნავად ასრულებს თავის თერაპიულ მისიას: კურნავს ომისგან დაავადებულ სულებს, ამტკიცებს რწმენას ადამიანში, ცხოვრებისა და სიყვარულის სურვილს აძლიერებს. მუზები არ დუმან, რადგან მათ აქვთ სათქმელი და, როგორც

პოეტმა ნატალკა მარინჩაკმა აღნიშნა სამეცნიერო-მხატვრული ფორუმის დროს, ამ მუშებს აქვთ განსაკუთრებული სიტყვათნარმოება – სიყვარულიდან, სიყვარულისგან, სიყვარულისთვის.

ეს ორენოვანი კრებული აგრძელებს ჯერ კიდევ ანტიკურ ეპოქაში დაწყებულ დისკუსიას ხელოვნებისა და ხელოვანის ადგილზე სამყაროში, რომელიც აღსავსეა ტანჯვით, ჰეროიზმით, თავგანწირვითა და რწმენით. ეს პროექტი, რომელსაც საფუძველი ჩაეყარა და ორგანიზებულია ნატალია ტორკუტისა და თინათინ მარგალიტაძის მიერ, წარმოადგენს ხელოვნების ხიდს უკრაინასა და საქართველოს შორის რუსეთ-უკრაინის ომის დროსა და სივრცეში, როდესაც მუშებს არ ძალუძთ გაჩუმება, „მუშებს არ ძალუძთ დუმილი“.

კრებული იწყება გიორგი ლობჯანიძის ლექსით „ადამიანი, ოდესღაც... დაბომბვამდე“, რომელიც უკრაინულად თარგმნა რაულ ჩილაჩავამ. სწორედ ამ ლექსის სტრიქონები იქცა კრებულის სათაურად. განა მარიუპოლის დრამატული თეატრი, რომლის მიწისქვეშეთში დატრიალდება ჯოჯოხეთური ტრაგედია „ხელფეხმოგლეჯილი, თვალებამოთხრილი, მუცელგაფატრული თოჯინების მონაწილეობით...“ არ იქცა ტანჯული უკრაინის სიმბოლოდ?! კრებულის ყოველი ლექსი გაჟღენთილია ხატებით უკრაინის წარსულისა („დაბომბვამდე“, კოხტა სახლე-

ბით, ბედნიერი ოჯახებით, მჩქეფარე სიცოცხლით), ანწყოსი (მისი სარდაფებით, სადაც „არ არიან ანგელოზები“, დანგრეული შენობებითა და დამსხვრეული ადამიანური სულებით), მომავლისა („თბილი სახლითა და ბედნიერი დღეებით“). გიორგი ლობჯანიძის კიდევ ერთი ლექსი „თუ ჩვენ დაგვხოცეს“ უკრაინულად თარგმნა ირინა ბეზროდნიხმა.

რაულ ჩილაჩავას ქართულმა თარგმანებმა აამეტყველეს მუშები სერჰი ჟადანისა („იქნებ სწორედ ახლა ღირს დაწყება“), გალინა პეტროსანიაკის („დღეს იყო სააღდგომო წირვა“, „ამბობენ ჰუნები გაქრნენო...“), დმიტრო ლაზუტკინის („სკოლა“), ოსტაპ სლივინსკის („ოდესღაც სიყვარულსა და სიძულვილს შორის“), ლიუდმილა ლეშჩუკის („ვთესავ დღისით, ღამით“), ჰალინა კრუკის. რაულ ჩილაჩავას უკრაინულ თარგმანში კი ვკითხულობთ გენრი დოლიძის ლექსს „სანგრის სიზმარი“.

ივანე მჭედელაძემ ქართულად თარგმნა სერჰი ჟადანის ლექსი „ბავშვები“, მანანა გელაშვილმა – ნინო ნასყიდაშვილის პნკარედით გადათარგმნა ბორის ჰუმენიუკის „ანდერძი“ და ნატალკა მარინჩაკის „ბიბლიისა და ფსალმუნის ნაცვლად ტელეფონებს მივჩერებივართ“.

ნინო ნასყიდაშვილმა ქართულ ენაზე ააჟღერა იჰორ პავლიუკისა და იჰორ ასტაპენკოს პოეზია. ლექსში „ზამთრის ივლისი“ „ცივი და ყრუ“, „სასტი-

კი და უგვანო ზამთრის“ მოტივები გარდაიქმნება მოტივად „აუღელვებელი, უსლუკუნო“ მეხსიერებისა, ხოლო გაჩერებული და დარდისგან შეშლილი დროის მოტივი (როდესაც კალენდარზე ყოველდღიურად „მეცამეტე მოთმენაა, მეცამეტე შეიარაღება“), პოეტის სხვა ნაწარმოებში, იღებს პურის სახეს, როგორც თვითიდენტიფიკაციისა და საკუთარი თავის შეცნობის საშუალება ამ „უდროობასა“ და „უძილობაში“.

ლადა კოლომიეცმა უკრაინულიდან ინგლისურად თარგმნა ჰალინა კრუკის „იქით და აქეთ“ და ნატალკა მარინჩაკის „ბიბლიისა და ფსალმუნის ნაცვლად ტელეფონებს მივჩერებივართ“, ხოლო ხათუნა ბერიძემ ქართულიდან ინგლისურად თარგმნა გენრი დოლიძის „სანგრის სიზმარი“, ქალთამზე ანა სურმანიძის „მინების შემგროვებელი“ და როი აბუსელიძის „ომის ჯოჯოხეთს, ღმერთო“. ბოლო ორი ლექსი ინგლისურიდან უკრაინულად გაჟღერდა იულია ჩერნიაკის დახმარებით.

სერჰი ლაზოსა და კატო ჯავახიშვილის ლექსები ერთმანეთს ეხმიანება თემატურად და ორ განსხვავებულ სამყაროს გვიხატავს დედა-შვილის ურთიერთობისა და საჩუქრისა: უკრაინელი დედა დასტირის ვაჟს ძაძვებით შემოსილი, რომელიც შვილის ნაჩუქარი ფულით შეიძინა (სერჰი ლაზოს ლექსი „ბიჭი ომში მიდიოდა“, თარგმნილი კატო ჯავახიშვი-

ლის მიერ), რუსი დედა კი – „ძუნა“ ელოდება ქმრის დაბრუნებას, რომელმაც შვილისთვის საჩუქრად გამოუგზავნა „მოკლული ბავშვის სათამაშოები“, თავად კი რომელიღაც „თხრილში გდია თავგახეთქილი, უსაფლავოდ“ (კატო ჯავახიშვილის ლექსი „ვაი, შე ძუნავ!“, უკრაინულიდან თარგმნა სერჰი ლაზომ).

საკრალური მწვერვალი პოეტებმა ქვემოთ გადმოიტანეს, მინაზე, ამიტომ დაბომბილი სახლების სარდაფებში, ბავშვებთან და ქალებთან ერთად, იმალებიან ან ილუპებიან ანგელოზები (ან დემონები), ღმერთი არკვევს ვისთანაა იგი („ომის ჯოჯოხეთს, ღმერთო, გულთან როდის მიიტან?“), ქრისტე კი ყოველ დღე აღდგება მკვდრეთით („მე ბუჩადან ვარ სიკვდილი სიკვდილითა დავთრგუნე“).

ხსოვნა უკვდავებასთან თანაარსებობს, ისევე როგორც დავინწყება – სიკვდილთან. ბორის ჰუმენიუკის ლექსში „ანდერძი“, მინის სიმბოლური ხატი, როგორც დედის საშო, თავშესაფარი, ნავსაყუდელი, მარადიული სიმშვიდე, გადმოსცემს უკრაინული მსოფლალქმის მოდელს: ქვემოთ მინდვრები და მდელოებია, სადაც ჭვავს სთესენ, სადაც ყვავილები იზრდება, ზემოთ კი ღრმა და უღრუბლო ცაა. სამყარო სიყვარულზე, პატივისცემაზე, ღირსებაზე დგას („ნეტავ, ეს ველი ყვავილების მდელოდ გადაქცეს, ადგილად, სადაც თავს იყრიან შეყვა-

რებულნი, წნავენ გვირგვინებს ყვავილებით და ალერსით არ ილღებიან... დღე კი ბავშვები ასეირნეთ. გთხოვთ, ნუ დაუშლით, ბავშვებს სირბილს და ჟრიამულს ჩვენს საფლავებზე“). სამყარო კვლავაც დგას, სამყარო კვლავაც ცოცხალია, რადგან „მე აქ ვიდგები სიკვდილამდე, ამ მიწას ვიცავ. მე ამ ქალაქებს ვერ ვუღალატებ...“ (ნატალკა მარინჩაკის ლექსი „ბიბლიისა და ფსალმუნის ნაცვლად ტელეფონებს მივჩერებივართ“).

ეს არის ბრძოლა სიკეთესა და ბოროტებას შორის – ბრძოლა „ჰუნებსა“, რომლებიც „ბილწნავენ ქალაქებსა და სოფლებს, ჭამენ ძაღლებს, აუბატიურებენ და კლავენ ქალებსა და ბავშვებს“ და „ნათელ მხედრობას“ შორის, რომელიც „თავის მიწას იცავს“ (გალინა პეტროსიანიკი). ამ ადამიანების ლექსიკა – სიძულვილის ენაა, და ასე დადიან და ცხოვრობენ „სიყვარულსა და სიძულვილს შორის“ (ოსტაპ სლივინსკი).

დღეს არ დუმან ისინი, ვისაც აქვს ხმა და ვისაც სიტყვები არ ჰყოფნის, არ დუმან ცოცხლები და მოკლულები. არ დუმან მწერლები, რადგან მათი თითოეული სიტყვა ჩვენებად იქცევა.

მთელმა მსოფლიომ უნდა შეიტყოს „ჰუნების“, „ახალი რომის“ არაადამიანური ველურობის შესახებ. მოსკოველი ორკები ბომბავენ სკოლებს, გლეჯენ ადამიანებსა და წიგნებს, ძარცვავენ ქალა-

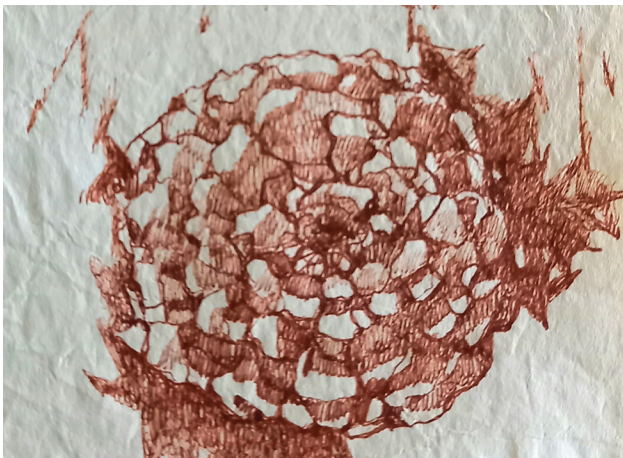
ქებსა და სოფლებს, დამახინჯებული მარიუპოლის თეატრის სარდაფებში თამაშობენ სპექტაკლს „ხელფეხმოგლეჯილი, თვალებამოთხრილი,

მუცელგაფატრული თოჯინების მონაწილეობით.... (გიორგი ლობჯანიძე).

სინათლის მეომრები კი გადაადნობენ მოსკოველების ბნელ ენერგიას სიტყვებად სიცოცხლეზე: „დღეს კი მიწას ვთხრით, უკრაინის უტკბილეს მიწას, და ნიჩბებით ვწერთ მის სხეულზე უკრაინული პოეზიის უკანასკნელ ლექსს. ცოცხლები ვართ!“ (ბორის ჰუმენიუკი).

კრებული სრულდება იურ კოვალის ამაღელვებელი ლექსით „შაფხუა შავი. გახლეჩილა სულ ახლოს ბალი“, რომელიც ქართულად თარგმნა ნინო ნასყიდაშვილმა.

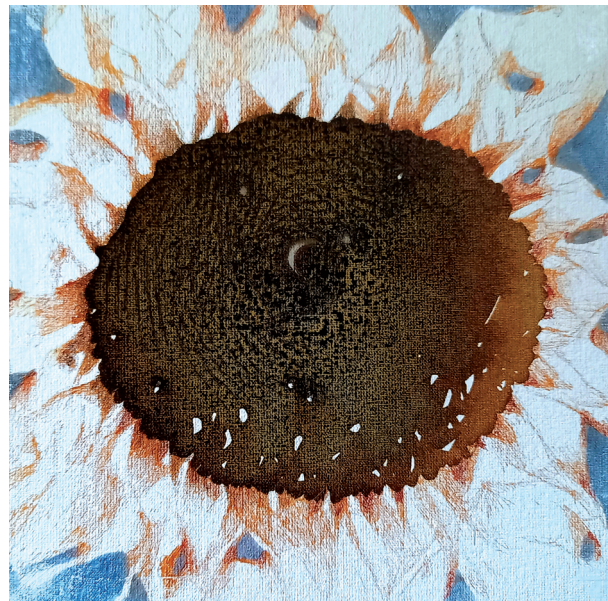
წიგნის ილუსტრაციებად გამოყენებულია ხარკოველი მხატვრის დარია ხრისანფოვას უნიკალური ნაწარმოებები. ხელოვანის განუმეორებელი სტილი – შუქ-ჩრდილები და ზესწრაფვა, კონტურები და ხაზები, ფერებთან და ემოციებთან თანახმიანობით საოცარ ხატებს ქმნიან. მხატვრის ნაწარმოებები ჰაერითაა გაჟღენთილი, ამიტომაც ისინი ასე მსუბუქი, ნათელი, გამჭვირვალე, მათში ისმის წყლის ნაბიჯების ხმა, წყლისა, რომელიც ყველაფერს ჩამორეცხს, განწმენდს და ყველგან ტოვებს თავის კვალს. დარია ხრისანფოვას ნახატებს ისე-



თივე თერაპიული ძალა აქვთ, როგორიც ლექსებს,
რომლებიც დროებით აჩერებენ გულს, რათა იგი
ხელახლა აავსონ სიყვარულით სიცოცხლისადმი
და ამ სამყაროსადმი.

იულია ვიშნიცკა

ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი
მსოფლიო ლიტერატურის კათედრის დოცენტი
ბორის ჰრინჩენკოს სახელობის კიევის უნივერსიტეტი
მოხალისე



ადამიანი, ოდესღაც... დაბომბვამდე

იქნებ, მართლა თეატრის ნანგრევებიდან იწყება
სიცოცხლე,
როცა დამსხვრეული ნიღბების ქვეშ რაღაც
შეირხევა,
რაც ოდესღაც ადამიანი იყო...
დაბომბვამდე...
ქვემოთ კი,
სარდაფში ბავშვები არიან.
გაუძლებს სარდაფი?.

სად არის მიწისქვეშეთის ანგელოზი?
არის კი მიწისქვეშეთში ანგელოზი?
თუ მიწისქვეშეთის ანგელოზი უკვე ეშმაკია?
დაბომბილი კორპუსის
ღია, ჩალენილ ფანჯარაში
ფარდა კონიალობს...
ოთახი ფარდის ენას უყოფს მოძალადეებს
და ეუბნება, რომ ამ ფარდის უკან
სულ სხვანაირი სპექტაკლი დაიწყება:

ხელფხმოგლეჯილი,
თვალებამოთხრილი,
მუცელგაფატრული თოჯინების
მონაწილეობით....

ქუჩაში, ნანგრევებში მოაბიჯებს
მაღალი, ქერა, შემლილი ქალი,
ხელში
ხელებმონწყვეტილი თოჯინა აუტატებია
და გაყინული თვალებით
გაციებული მზერით
უმღერის:

იავნანა, ვარდონანა,
ჩემო თოჯინაო,
აღარ არის ჩვენი თბილი,
და მყუდრო ბინაო.
ნუ გგონია, მეშინია,
დარდს ვერ ვერევიო,
განა მართლა მცირენი ვართ
მცირე ერებიო.
ცხრაჯერ გვკლავენ,
ცხრაჯერ ვცოცხლობთ,
როგორც კატებიო,
გარიჟრაჟე
ცაზე სხივად
დაიხატებიო.

დედის მკერდში მიგიგნია
შენ მყუდრო ბინაო,
სხვა სამშობლო გელოდება,
სხვა უკრაინაო.
აქ ეს მღერის,
იქ კი სარდაფში,
ძველი ნიღბების ნატეხებში იშმუშნება
ახალი სიცოცხლე,
სალ, თოთო ხელებს ინვდის
მომავლისკენ
და ჰაერს ისე ებლაჭაუება,
თითქოს დედის მკერდი იყოს,
საიდანაც სიმართლე გადმოჩქეფს.

მიწისქვეშეთში ანგელოზები არ არიან.
მარიუპოლის თეატრის სარდაფში ყოფილხარ,
ლმერთო!

Горі ЛОБЖАНІДЗЕ

Людина колись... до бомбардування

Може й справді з руїн театру починається життя,
Коли під розбитими масками щось ворухнеться,
Що колись було людиною...
До бомбардування...
А внизу,
В підвалі – діти.
Чи витримає підвал?

Де янгол підземелля?
А чи є в підземеллі янгол?
Чи янгол підземелля – це вже диявол?
Над відкритим, розбитим вікном
Розбомбленого корпусу
Колишеться гардина...
Кімната висовує язик гардини насильникам
І каже, що за цією гардиною
Почнеться зовсім інакший спектакль:
За участю ляльок
З відірваними руками і ногами,
З виколотими очима,

Розпотрошеними черевами...
Вулицею, посеред руїн крокує
Висока, білява, божевільна жінка,
В руці тримає
Ляльку з відірваними руками
І скляними очима,
Охололим поглядом
Співає їй:

Люлі-люлі, люлі-люлі,
Лялечко рідненька.
Вже немає, бо згоріла
Хатка чепурненька.
Ти не думай, що боюся
Я журби й незгоди.
Що насправді є малими
Ми – малі народи.
Дев'ять разів нас вбивають,
Та живі ми знову.
Намалюєш в небі промінь –
Радість світанкову.
В грудях мами – тепла хата
І щаслива днина.
Жде тебе вітчизна інша,
Інша Україна.
Вона тут співає,

А там в підвалі,
Серед уламків старих масок
Ворушиться нове життя,
Здорові, пухнасті руки простягає
До майбутнього і так хапається за повітрям,
Як до маминих грудей,
Звідки тече правда.

В підземеллі немає янголів.
Виявляється, ти був у підвалі Маріупольського
театру, Боже!

Переклад з грузинської

Рауля Чілачави

ქართულიდან უკრაინულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ

თუ ჩვენ დაგვხოცეს

თუ ჩვენ დაგვხოცეს,
შენ გახსოვდეს შენი სახელი,
სად დაიბადე,
ვინ ვიყავით შენი მშობლები.
კაცს ბედი შუბლზე აწერია.
სახელი – ზურგზე,
როგორც ტვირთი,
ჩემო პატარავ.
და ეს ტვირთი მთელი ცხოვრება
უნდა ატარო.
აღარ მახსოვს,
მე თვითონ რა მერქვა
ომამდე,
მაგრან შენ, ამ ომს გადარჩენილო,
დაიმახსოვრე,
რომ შენ გქვია თავისუფლება
გაუფრთხილდი
ამ ძვირფას სახელს
და უსახელო ჯარისკაცებს
არ დაგვაყვედრო,
რომ ბედისწერას მოთმინებთ ვერ გადავურჩით.

Якщо нас вб'ють

Якщо нас вб'ють,
Ти пам'ятай своє ім'я,
Де народилась,
Ким ми були, твої батьки.
Долю людини на чолі написано,
А ім'я її – на спині
Немов тягар.
Моя маленька,
Цей тягар маєш все життя нести.
Не пам'ятаю,
Як мене звали до війни,
Але ти,
Що пережила цю війну,
Запам'ятай,
Що ім'я тобі – воля.
Бережи
Це дорогоцінне ім'я
Та безіменним воїнам не дорікай,
Що долі не опирались та не врятувались.

Переклад з грузинської Ірини Безродних
ქართულიდან უკრაїнულად თარგმნა
ირინა ბებროდნიხმა

Може, саме тепер і варто почати.

І скільки б не переконував себе, що не час,
що не слід наосліп вимовляти слова,
які не закладено в голос,
яких немає в книгах із минулого життя,

скільки б не захищався порожнім, безсловесним
повітрям цієї весни, пекучим, безмовним
повітрям літа,

а виходить, що мова сильніша за страх мовчання,
вона має заповнювати собою нагрудні кишені життя,
вона має огортати місця, де збираються люди,
де вони потребують говорити про себе так,
щоби їх відтепер завжди
упізнавали за голосом.

Виходить, що мова, як березнева застуда, сиділа
в наших легенях, обтяжуючи їх, наче одяг на втікачах,
що долають уплав обморожене річище.



Правдоподібно також, що позбавлені голосу,
ми не стаємо

чеснішими перед собою в своєму мовчанні.
Так, мовби відмовляємось від права співу
в загальному хорі,
боячись сфальшивити, боячись не попасти.

І стоїть тиша за нами, мов незасіяне поле.
І стоїть німота, мов завалені камінням криниці.

Може, саме це – наш острах, наша зневіра
і пояснюють цю несамовиту мовчанку гірких очевидців,
котрі бачили все, котрі мають свідчити,

співом виказуючи убивць,
голосом озиваючи право.

Має вестись сівба опівнічного звуку,
має творитися марево ранкового співу.

Є в цьому всьому тривога. Оскільки є в цьому всьому вага.

იქნებ სწორედ ახლა ღირს დაწყება

და რამდენიც არ უნდა დაირწმუნო თავი,
რომ ადრეა,
რომ არ ღირს ბრმად წარმოთქმა სიტყვებისა,
რომლებიც არაა ჩადებული ხმაში,
რომლებიც არაა წიგნებში წარსულ ცხოვრებაზე.

რამდენიც არ უნდა გაიგუდო ამ გაზაფხულის
ცარიელი, უსიტყვო ჰაერით, ზაფხულის მწველი,
უენო ჰაერით,

გამოდის, რომ ენა ძლიერია დუმილის შიშზე,
მან უნდა ამოავსოს ცხოვრების გულის ჯიბეები,
ის უნდა მოეგარსოს ადგილებს,

სადაც ხალხი იკრიბება,
სადაც მათ საკუთარ თავზე ისე სჭირდებათ
ლაპარაკი,

რომ მათ ამიერიდან
ხმაზე სცნობდნენ.

გამოდის, რომ ენა მარტის სურდოსავით მჯდარა
ჩვენს ფილტვებში, ამძიმებდა მათ,
როგორც სამოსი გაქცეულებს,

რომლებსაც გაყინული მდინარის
გადაცურვა სურთ.

სიმართლეს ჰგავს ისიც, რომ ჩვენ,
ხმადაკარგულნი, მდუმარებით
არ ვხდებით უფრო პატიოსანნი
საკუთარი თავის წინაშე.
თითქოს უარს ვამბობთ საერთო
გუნდში გალობის უფლებაზე,
გვეშინია სიყალბე გამოგვივიდეს,
ხმა ხმას ვერ ავუწყოთ.

და გადაშლილა ჩვენს უკან სიჩუმე
დაუთესავ ყანასავით.
და დამდგარა სიმუნჯე, ქვებით სავსე ქებივით.

იქნებ სწორედ ეს – ჩვენი შიში,
ჩვენი გულგატეხილობა
ხსნის სწორედ გამწარებულ
თვითმხილველთა გიჟურ დუმილს,
რომლებმაც ნახეს ყველაფერი,
რომლებმაც ჩვენება უნდა მისცენ

და გალობით მიუთითონ მკვლელებზე,
ხმით მოუხმონ სამართალს.

დასაწყებია შუალამის ბგერის თესვა,
შესაქმნელია დილის გალობის მირაჟი.

საგანგაშოა ეს ყველაფერი.
რადგან აქვს ამ ყველაფერს წონა.

Переклад з української
Рауля Чілачави

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ



Діти

Ті, що повернуться і ті, що прийдуть
Кого згадають, кого тут приймуть
Кому віддячити, кого не забули
Хто носить, як шрами, ламане минуле
Всі, хто набув, і всі, хто втратив
Всі, хто питав у тебе поради
Всі, хто просив у тебе пробачення –
Всі мають значення
Всі мають значення
З ночі лишається небо темне
Іде війна, виростають діти
І любиш їх, тому що крім тебе
Їх тут ніхто не буде любити
Сонце здіймається вище і вище
Вранішні відблиски на металі
І те, що тримало тебе раніше
Буде тримати тебе надалі
Той, хто мовчить, і той, хто говорить –
Простір над нами високий і хворий
Простір не має лишатись тривожним
Любов – це те, що сталося з кожним

Згадай всіх тих, що тебе просили
Всіх тих, кому говорив до побачення
Всіх, хто давав тобі радості й сили
Хто має для тебе вагу і значення
Згадай всіх тих, кому нині тяжко
Для кого час зупинився, як серце
Зроби перед виходом останню затяжку
Тобі тепер завжди носити усе це:
Цю лют зими й березневі ріки
Цю давню потребу лишатись людиною
Ми запам'ятаємо все це навіки
Нам далі жити цією країною
З ночі лишається небо темне
Іде війна, виростають діти
І любиш їх, тому що крім тебе

Їх тут ніхто не буде любити
Ранкова збивка теплого серця
Нічного неба дереворит
Наше повітря нам дається
Щоби дихати і говорити

ბავშვები

ისინი, ვინც დაბრუნდებიან
და ისინი ვინც მოვლენ,
ვისაც გაიხსენებენ
და ვისაც აქ მიიღებენ,
ვის უმადლიან, ავინყდებათ ვინაც არასოდეს
დამსხვრეულ წარსულს, ატარებენ,
როგორც იარას
ვინც შეიძინა და დაკარგა ყველამ იხანა,
ყველამ, ვინც გკითხა რჩევა,
ყველამ, ოდესმე მაინც შენგან შენდობა ითხოვა –
მნიშვნელობა აქვს ყველას,
მნიშვნელოვანია ყველა
შემორჩა ღამეს შავი ზეცა, რადგან ომია,
ომი გრძელდება, იზრდებიან ისევ ბავშვები
გიყვარს ისინი, ვინაიდან აქ შენ გარდა
იმათ არავინ არასოდეს არ შეიყვარებს
ამოდის მზე და მიიწევა მაღლა და მაღლა,
დილას ლითონზე გაიღვავებს კვლავ ათინათი
და რაც აქამდე გაკავებდა, რაც შენში იყო
შემდეგშიც ისევ დაგაკავებს, არსად გაგიშვებს
ის, ვინც ღუმს, ისიც, ლაპარაკობს ისევე ვინაც –
თავზე სივრცე გვაქვს – უსასრულო, თანაც სწეული

არ უნდა დარჩეს სივრცე ასე აღელვებული
სიყვარულია ყველაფერი, რაც თავს გადაგვხდა
და მოიგონე, ყველა, ვინც შენ რაიმე გთხოვა
ნახვამდის გითქვამს ყველასათვის,
ვისთვისაც გითქვამს
ვინც განიჭებდა ძალასა და სიხარულს ულევს,
ყველას, ვის სიტყვასაც წონა აქვს და ფასეულია
გაიხსენებდე უნდა ყველას, რომელსაც უმძიმს
და როგორც გული, დრო გაჩერდა ვისთვისაც როცა,
მხრები გაშალე უკანასკნელად, მხრები გაშალე
ახლაც და მუდამ თან ატარე ეს ყველაფერი:
ეს ზამთრისა და მარტის მდინარეთა სუსხი
სულ უწინდელი ხსოვნა ადამიანად ყოფნის
ეს ყველაფერი სამარადჟამოდ გვემამხსოვრება
ამ ქვეყანამ რომ სიცოცხლე მოგვცა
შემორჩა ღამეს შავი ზეცა, რადგან ომია,
ომი გრძელდება, იზრდებიან ისევ ბავშვები
გიყვარს ისინი, ვინაიდან აქ შენ გარდა
იმათ არავინ არასოდეს არ შეიყვარებს
ცხელი გულის დილით გახეთქვა
ცას ველარაფერი გააჩერებს რადგან
სუნთქვისა და ლაპარაკისთვის მოგვცემია
ჩვენ ეს ჰაერი.

Переклад з української

Іване Мchedлаძე

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა

ივანე მჭედელაძემ

туди й назад

туди їхала – на заспокійливих,
назад – на знеболювальних
інших маршрутів не було

чулася такою надщербленою,
що боялася пробити собою обшивку літака,
продуманий до дрібниць інтер'єр готелю,
красиві тіла співрозмовників і співрозмовниць

війна не пасує до решти світу
як каліцтво до вечірньої сукні:
надто важкий погляд
надто гостра мова,
надто брутальні деталі

закриймо очі смерті твоїми руками, люба,
ти зможеш, тобі там ближче

для важких розмов у нас є спеціальна людина
у нас є спеціальна кімната,
окремий вхід і вихід, не тут, прошу

красиві молоді тіла стрибають у води каналу,
спраглі життя і кохання, залиті сонцем і сміхом
досконалі, зухвалі, як ті,
із німецьких довоєнних листівок про
здоровий дух у здоровому тілі

добірні зерна без жодної вади,
як ми колись, певні себе, повні любові

перед лицем смерті кажу тобі:
люби мене так, ніби в світі більше ніколи
не буде достатньо світла, щоб ми віднайшлися

люби мене, доки нам здається,
що смерть закриває на це очі і не бачить,
але вона підглядає, відтепер – завжди і всюди
ми це знаємо, і в нас не виходить скінчити

війна дбає про наше майбутнє,
так вони кажуть
так вони бачать

коли ти дзвониш з війни,
тебе перекрикують птахи
отже, світ все ще існує

იქით და აქეთ

იქით მივდიოდი -დამამშვიდებლით,
აქეთ – ტკივილგამაყუჩებლით
სხვა მარშრუტები არ იყო

თავს ისე დამსხვრეულად ვგრძნობდი,
მეშინოდა არ გამერღვია თვითმფრინავის გარსი,
სასტუმროს წვრილმანებამდე
გააზრებული ინტერიერი,
თანამოსაუბრე კაცებისა და ქალების
ლამაზი სხეულები

ომი არ უხდება დანარჩენ სამყაროს
როგორც სიხეიბრე სალამოს კაბას:
მეტისმეტად მძიმეა მზერა
მეტისმეტად მახვილია ენა,
მეტისმეტად სასტიკია დეტალები

დავუხუჭოთ თვალები სიკვდილს შენი ხელებით,
საყვარელო,
შენ შესძლებ, შენთვის მანდ ახლოა

მძიმე საუბრებისთვის ჩვენ გვყავს
საგანგებო ადამიანი
ჩვენ გვაქვს საგანგებო ოთახი,
ცალკე შესასვლელ-გამოსასვლელი გთხოვ

ლამაზი ახალგაზრდა სხეულები ხტებიან
არხის წყალში,
სიცოცხლესა და სიყვარულს მონყურებულნი,
აღსავსენი მზითა და სიცოცხლით
სრულყოფილნი, გაბედულნი, როგორც ისინი,
ომამდელი გერმანული ღია ბარათებიდან
ჯანსაღ სხეულში ჯანსაღი სულის შესახებ

დარჩეული უნაკლო მარცვლები,
როგორც როსმე ჩვენ, საკუთარ თავში
დარწმუნებულნი, სიყვარულით აღსავსენი

სიკვდილის წინაშე გეტყვი შენ:
შემიყვარე ისე, თითქოს ამქვეყნად
მეტჯერ არასოდეს
იქნება სამყოფი სინათლე, რომ ერთმანეთი
აღმოვაჩინოთ

შემიყვარე, სანამ ჩვენ გვეჩვენება,
რომ სიკვდილი ამაზე თვალს ხუჭავს და ვერ ხედავს,

მაგრამ იგი გვითვალთვალეს, ამიერიდან –
მუდამ და ყველგან
ჩვენ ეს ვიცით, და ჩვენ არ გამოგვდის დამთავრება

ომი ზრუნავს ჩვენს მომავალზე
ასე ამბობენ ისინი
ასე ხედავენ ისინი

როცა შენ რეკავ ომიდან,
შენ გეხმიანებიან ფრინველები
მამასადამე, სამყარო ჯერ კიდევ არსებობს

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავა

Переклад з української
Рауля Чілачави

Halyna KRUK

to and back

I rode there – on sedatives,
back – on painkillers
there were no other routes

I felt so hurt, broken down
as if I could pierce the plane's skin with my sharp edge,
the hotel interior looks perfect to the smallest detail,
and beautiful are the bodies of men and women,
my interlocutors

war does not fit in with the world in peace
as mutilation with an evening dress:
too heavy a look
too sharp a word
too brutal a fact

we'd better close the eyes of death with your own
palms, o dear,
'cause you are brave enough, you are closer to it

for difficult conversations, we have a special person,
and a special room we have,
with a separate entrance and exit,
so please do not do it here

beautiful young bodies jump into the canal waters,
thirsty for life and love, bathed in sunshine and laughter
perfect, daring as those pictures
from German pre-war leaflets about
a healthy mind in a healthy body

selected grains they are, without any defect,
as once we were, poised, full of love

in the face of death, I am saying to you:
love me as if there will never be enough light
for us to find each other in this world

love me as long as we believe
that death turns a blind eye to us pretending to not see,
but spying is she, from now on – always and everywhere
and knowing that, we are unable to finish

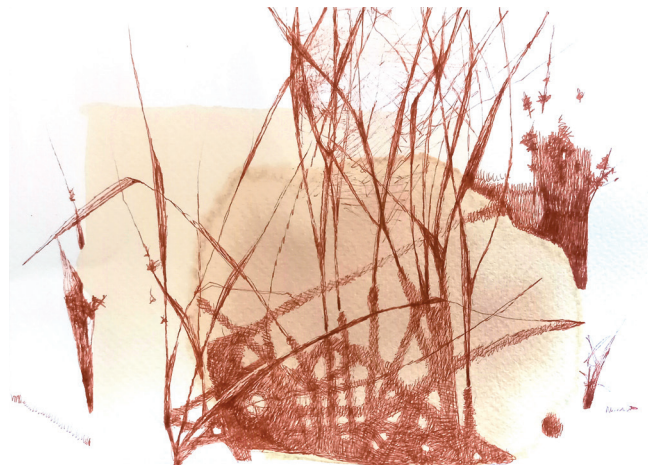
the war cares about our future
that's what they say
that's how they see it

when you call from the war, I hear
the birds' screeching over your voice
and I realize the world still exists

Переклад з української

Ладі Коломієць

უკრაინულიდან ინგლისურად თარგმნა
ლადა კოლომიეცმა



ი ჰიშოვ იესუ ნა Оливну гору

у місті Бучі, у місті Ірпені,
у селищі Гостомелі, у селі Мотижині,
і селищі Бородянці,
у місті Чернігові, у місті Харкові,
у багатостраждальному місті Маріуполі
і просив Отця –
хай закінчиться на мені чаша ця

розіп'ятий на хрестику натільному
на тілі смертному неідентифікованому
року Божого 2022-ого
у світі бездушному

небо і земля мимо ідуть

და აღვიდა იესო ზეთისხილის მთაზე

ქალაქ ბუჩაში, ქალაქ ირპინში,
დაბა გოსტომელში, სოფელ მოტიჟინში,
დაბა ბოროდიანკაში,
ქალაქ ჩერნიგოვში, ქალაქ ხარკოვში,
მრავალტანჯულ ქალაქ მარიუპოლში
და სთხოვა მამას –
და დამთავრდეს ჩემზე თასი ესე

სხეულის ჯვარზე გაკრული
დაუდგენელი მოკლულის სხეულზე
ქრისტეს აქეთ წელსა 2022-სა
უსულო სამყაროში

ცამ და დედამინამ გვერდით ჩაიარეს

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ

Переклад з української
Рауля Чілачави

HALYNA KRUK

and Jesus went up to the Mount of Olives...

in the town of Bucha, in the town of Irpin,
in the urban village of Hostomel, in the village of
Motyzhyn,
and the urban village of Borodianka,
in the city of Chernihiv, in the city of Kharkiv,
in the long-suffering city of Mariupol
and asked God the Father –
let this cup run out on me

crucified on a pectoral cross
from the breast of an unidentified body
Anno Domini 2022
in a heartless world

heaven and earth are passing by

Переклад з української

Лади Коломієць

უკრაინულიდან ინგლისურად თარგმნა

ლადა კოლომიეცმა



Липень Зими

як болять то живий. як живий то є шанс
 уціліти в це літо тривоги і журби.
 як сховається сонце згадайте про нас.
 без надриву. без схлипів. а просто якби
 ми живі. ми живенькі. живіші за всіх.
 і у кожного з нас ще по десять життів.
 і якщо смерть приходить до нас на поріг
 ми плюємо їй в очі і б'ємо між брів.
 і гаряча трава терпить наші тіла.
 і натомлена річка приносить води.
 і рука побратима збирає з чола
 піт (чи кров) як бджола що збирає меди.
 не судить мене строго що я вам збрехав
 бо ніякого літа насправді нема.
 ходить-бродить між нами холодна й глуха
 п'ятий місяць нестерпна жорстока зима.

ზამთრის ივლისი

თუ გტკივა – ნიშნავს, ცოცხალი ხარ,
 არსებობს შანსი
 განგაშს და ვარამს ამ ზაფხულის რომ გადაურჩე,
 ჩვენც გაგვისხენეთ მზე რომ ჩავა, მიიმალება
 აუღელვებლად, უსლუკუნოდ, უბრალოდ ისე
 თითქოს ყველაზე ცოცხლები ვართ,
 ისევ ცოცხლები
 და ყოველ ჩვენგანს კიდეც ათი სიცოცხლე დარჩა
 თუკი სიკვდილი ზღურბლს გადმოვა,
 ჩვენამდე მოვა,
 თვალეში ურცხვად შევაფურთხებთ,
 წარბს გაუხეხეთ
 ცხელი ბალახი ისევ ითმენს სხეულებს ჩვენსას,
 მდინარე დალილ-დაქანცული
 წყალს მოგვანოდებს,
 მეგობრის ხელი ისევ მოგვწმენდს
 შუბლიდან ოფლს და
 ოფლსა (თუ სისხლს) და ვით ფუტკარი
 თაფლს მოაგროვებს,
 მკაცრად ნუ განმსჯით, მოგატყუეთ,
 ნუ განმსჯით მკაცრად

რადგან ზაფხული არ მოსულა არანაირი,
ცივი, ყრუ – დადის, დააბიჯებს
ჩვენს შორის ურცხვი,
თვეა მეხუთე სასტიკი და უგვანო ზამთრის.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
ნინო ნასყიდაშვილმა

Переклад з української
Ніно Наскідашвілі



Ігор АСТАПЕНКО

Тринадцате Збройня

хай би світанок скоріше. аби вже скоріше.
білий туман на розваленій хаті повисивсь.
скільки до ранку? а як до кінця цього вірша.
що там вже завтра за день? що там зараз за місяць?

завтра тринадцяте терпня. тринадцяте збройня.
за старим стилем весна. і війна за новим.
тимчасовим.
час обернувся у безчасся. а сон – у безсоння.
місяць злякався літака і зігнувся в підкову.

пісня холодної ночі всього лиш сирена. шалена.
вій втік зі слова 'війна' і сховався в старому підвалі.
вулиця міста – розрізана вена. червлена.
що там у зойки? та зойки. а в люди? а в галі?

В люди там люди. З-під києва. в галі малий
під херсоном.
в таньки старий на візку. у марусі нікого.

нінка здуріла. говорить ночами з вазоном.
в кольки – ну той, шо з районки – відмовили ноги.

так і живемо. а завтра тринадцяте збройня.
мокра обстріляна весно, коли все скінчиться?
мати стоїть серед хати. тримає іконку в долоні.
отче, за кого воюєш? скажи: 'паляниця'.



მეცამეტე შეიარაღება

მალე გათენდეს ნეტავ, ირიჟრაჟებდეს მალე,
გადმოეკიდოს თეთრი ნისლი დანგრეულ სახლზე,
დრო რამდენია დილამდე და ლექსის ბოლომდე,
ხვალის მომდევნო რა დღეა და რომელია თვე?

ხვალ მეცამეტე მოთმენაა, იარაღს ვისხამთ,
გაზაფხულია ძველი სტილით, ახლით – ომია,
დრო დაუბრუნდა უდროობას, ძილს – უძილობა,
მთვარე დააფრთხო თვითმფრინავმა,

ნალად მოდრიკა,

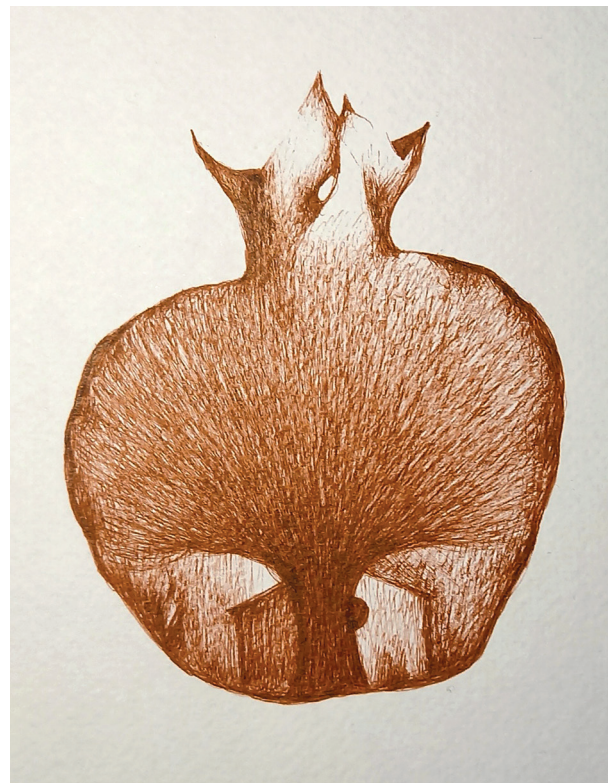
სიგნალი იეცა ცივი ღამის შეშლილ სიმღერად,
გაეცა სიტყვა „ომს“, სარდაფში გადაიმალა,
ქუჩები მოჰგავს გადახლეჩილ, მენამულ ვენას
ნეტავ რა ხდება ზოიასთან, ლუდა, გალიასთან?

ლუდა ხალხშია, მცირე მდელი... ახლოს კიევთან,
ხერსონთან ტანკში, ურიკაზე... და მარუსასთან
არავინაა... ნინკაც გაგიჟდა... ღამლამობით
ყვავილის ქოთნებს უამბობს ამბებს,
უმტყუნა ფეხმა რაიონიდან ჩამოსულ კოლიას

და ასე ვცხოვრობთ... მეცამეტედ ვისხამთ იარაღს,
შენ, დაცხრილულო გაზაფხულო, ჩაივლი როდის...
სახლის წინ დედას ხელისგულზე ხატი უჭირავს,
ვის მხარეს იბრძვი, თქვი, მამაო?
თქვი: „პალანიცია“¹.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
ნინო ნასყიდაშვილმა

Переклад з української
Ніно Наскідашвілі



¹ „პალანიცია“ – (უკრ.) პური.

Сьогодні...

Сьогодні
було Великодне служіння
наш Великдень
у церкві чужої країни
Жінка
за моєю спиною
зненацька сказала
до іншої
я з Бучі
Христос воскрес із мертвих
смертію смерть подолав
Десять днів
ми сиділи в підвалі
наших друзів у перший день
розстріляли з танка
сусідку гвалтували
на очах в малолітнього
сина
Христос воскрес із мертвих
смертію смерть подолав
Якось під вечір

як стрілянина затихла
нам вдалося вибратись
дорогою ми бачили
прошиті кулями автівки
з мертвими людьми
всередині
Христос воскрес
Я з Бучі
смертію смерть
подолав



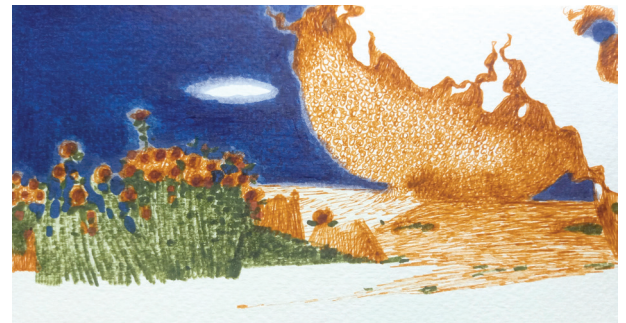
დღეს...

დღეს
იყო სააღდგომო წირვა
ჩვენი აღდგომა
უცხო ქვეყნის ეკლესიაში
ქალმა
ჩემ ზურგს უკან
უეცრად უთხრა
სხვა ქალს
მე ბუჩადან ვარო
ქრისტე აღდგა მკვდრეთით
სიკვდილითა სიკვდილი დათრგუნა
ათი დღე
ჩვენ ვიჯექით სარდაფში
ჩვენი მეგობრები პირველსავე დღეს
დახვრიტეს ტანკიდან
მეზობლის ქალი გააუპატიურეს
მცირეწლოვანი
ვაჟის თვალწინ
როგორღაც შეღამებისას
როცა სროლა მიწყდა
ჩვენ მოვახერხეთ გზაზე გასვლა

ჩვენ ვნახეთ
მკვდარი ადამიანებით
სავსე
ტყვიებით დაცხრილული მანქანები
ქრისტე აღდგა
მე ბუჩადან ვარ
სიკვდილი სიკვდილითა
დავთრგუნე

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ

Переклад з української
Рауля Чілачави



Кажуть...

Кажуть
гунни зникли
у глибинах історії

помиляються

хіба це не вони
в інформаційну еру
на моїй землі
плюндрують
міста і села
їдять собак
гвалтують і вбивають
жінок і дітей

хіба це не їхній
верховний шаман
нагороджує їх
за це
й одночасно
аркан несвободи

і страху затягує
на шиї
новітнього риму

але
світле військо
що землю свою захищає
гуннам стане
божим бичем



ამბობენ...

ამბობენ
ჰუნები გაქრნენო
ისტორიის უღრანებში

ცდებიან

განა ინფორმაციულ ერაში
ისინი არ ბილწავენ
ჩემს მიწაზე
ქალაქებსა და სოფლებს
ჭამენ ძაღლებს
აუპატიურებენ და კლავენ
ქალებსა და ბავშვებს

განა ეს მათი
უმაღლესი შამანი
არ აჯილდოებს
მათ ამისთვის
და ამავედროულად
მონობისა და შიშის
ქამანდი

უჭერს კისერზე
ახალ რომს

მაგრამ
ნათელი მხედრობა
რომელიც თავის მიწას იცავს
იქცევა ჰუნებისთვის
ღვთის რისხვად

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ

Переклад з української
Рауля Чілачави





«Заповіт»

Сьогодні знову копаємо землю
Цю ненависну донецьку землю
Цю черству закам'янілу землю
Тулимося до неї
Ховаємося в ній
Ще живі.
Ми ховаємося за землю
Сидимо в ній тихо
Наче малі діти за маминою спиною
Ми чуємо як б'ється її серце
Як вона втомлено дихає
Нам тепло й затишно
Ще живі.
Завтра ми вже будемо мертві
Може багато з нас
Може всі.
Не забирайте нас із землі
Не відривайте нас від матері
Не збирайте на полі бою наші рештки
Не намагайтеся наново скласти нас до купи
І – благаємо вас – ніяких хрестів

Пам'ятних знаків чи меморіальних плит.
Нам це не треба
Адже це не для нас – для себе
Ви ставите нам величні пам'ятники.
Не треба ніде карбувати наших імен.
Просто пам'ятайте:
На цьому полі
У цій землі
Лежать українські солдати
І – все.
Не віддавайте нас батькам
Не хочемо щоб батьки бачили нас такими
Нехай батьки запам'ятають нас малими дітьми
Неслухняними хлопчиками
З рогатками з синцями на колінах
З двійками у щоденнику
З повною пазухою яблук з сусідського саду
Нехай батьки сподіваються що ми колись
повернемося
Що ми десь є.
Не віддавайте нас дружинам
Нехай кохані запам'ятають нас красенями
Такими які подобалися багатьом дівчатам
А дісталися їм.
Нехай вони запам'ятають наші гарячі губи
Наш гарячий подих

Наші палкі обійми
Нехай вони не торкаються нашого холодного чола
Наших холодних вуст.
Не віддавайте нас дітям
Нехай діти запам'ятають наші теплі очі
Наші теплі посмішки
Наші теплі руки
Нехай діти не торкаються тремтячими губами
Наших холодних рук.
Ось в цих окопах
Які сьогодні для нас тимчасове житло
А завтра стануть нашими могилами
Поховайте нас.
Не потрібно прощальних промов
В тиші яка настає після бою
Це завше виглядає недоречно
Це наче штурхати загиблого воїна
І просити щоб той встав.
Не треба панахид
Ми й так знаємо де тепер буде наше місце
Просто накрийте нас землею
І – йдіть.
Було б добре як би на тому місці було поле
Колосилося жито
Щоб жайвір у небі
І – небо

Багато неба –
 Ви можете собі уявити який хліб родитиме поле
 Де лежать бійці?!
 (В пам'ять про нас їжте хліб з поля
 Де ми полягли.)
 Було б добре якби на тому місці були луки
 І багато-багато квітів
 І бджола над кожною квіткою
 Щоб надвечір приходили закохані
 Плели вінки
 Кохалися до ранку
 А вдень щоб приходили молоді батьки
 З малими дітьми.
 (Не перешкоджайте дітям приходити до нас.)
 Але це буде завтра.
 А сьогодні ми ще копаємо землю
 Цю дорогу українську землю
 Цю солодку ласкаву землю
 Пишемо гуртом саперними лопатками
 На її тілі
 Останній вірш української літератури.
 Ще живі.

„ანდერძი“

მინას ვთხრით ისევ
 დაუნდობელ დონეცკის მინას.
 გაქვავებულ და გაყინულ მინას
 გულში ვიხუტებთ სასოებით,
 მასში ვეფლობით
 ჯერაც ცოცხლები.

მასში ვეფლობით
 სითბოსა და სიმყუდროვეში
 ვით ბავშვები დედის კალთას შეფარებული
 გვესმის დაღლილი მინის სუნთქვა და გულის
 ფეთქვა,
 მას მივენდობით
 ჯერაც ცოცხლები.

ხვალ თუ მოგვეკლავენ,
 აქვე დაგვტოვეთ, მშობელ მინაში
 ნუ მოგვწყვეტთ დედას
 ნურც ჩვენ დაფლეთილ სხეულების
 ძებნას დაიწყებთ,

საფლავის ქვები არ გვეჭირდება, ჯვრით,
წარწერებით
მემორიალურ ობელისკებს, გთხოვთ
ნუ აღმართავთ.
ოღონდ გახსოვდეთ, ეს ის მიწაა
სადაც ჩანენ უკრაინელი ჯარისკაცები
ჰო, სულ ეს არის.

გთხოვთ, ჩვენს მშობლებს ნუ დაუბრუნებთ
დაფლეთილ გვამებს
დე, მათ ხსოვნაში იმ ონავარ ბიჭებად დავრჩეთ,
განუყრელი შურდულით ხელში.
დღიურებში – ორიანები,
უბეში კი – მოპარული ვაშლების ჯარი.
დაე, ეგონოთ, რომ ოდესმე დავუბრუნდებით.

ჩვენი ცოლების ხსოვნაში კი იმ ბიჭად დავრჩეთ,
ბევრს რომ მოსწონდა, მან კი მხოლოდ ის აირჩია.
დაე, ახსოვდეთ ვნებიანი ჩვენი ალესი,
მხურვალე კოცნა
არა სიკვდილის დაკოცნილი ცივი ბაგენი.

დაე, შეილებსაც სამახსოვროდ დარჩეთ ღიმილი
ალერსიანი მზერა მამის, მძლავრი ხელები.
გთხოვთ, ნუ აჩვენებთ ჩვენს გაყინულ
სხეულს და მზერას.

აქ დაგვტოვეთ ამ სანგრებში,
დღეს რომ გვიფარავს,
ხვალ – სამარე გახდება ჩვენი.
სიტყვებს ნუ იტყვით გამოსათხოვარს
ომის შემდეგ რომ სიჩუმე დგება,
ასე დაგვმარხეთ ამ სიჩუმეში

კაზმულ სიტყვობა ზედმეტია,
რა საჭიროა პანაშვიდები,
თითქოს გარდაცვლილს მოუწოდებთ
ფეხზე წამოდგეს.
ჩვენ კარგად ვიცით სადაცაა ჩვენი ადგილი...
უბრალოდ მიწა მიგვაყარეთ და გზა განაგრძეთ

ნეტავ ამ ველზე ჭვავის ყანა გაშენდებოდეს
ცაში ტოროლა და ცა კიდევ – ღრმა და უღრუბლო
ჩვენს მოსაგონრად ის პური ჭამეთ
იმ მიწიდან ამოსული ჩვენ რომ ჩავენქით.
ნეტავ, ეს ველი ყვავილების მდელით გადიქცეს,
ადგილად, სადაც თავს იყრიან შეყვარებულნი
წნავენ გვირგვინებს ყვავილებით
და ალერსით არ იღლებიან...
დღე კი ბავშვები ასეირნეთ.
გთხოვთ, ნუ დაუშლით, ბავშვებს სირბილს და
წრიაშულს ჩვენს საფლავებზე.

ეს ხვალ იქნება,
 დღეს კი მიწას ვთხრით
 უკრაინის უტკბილეს მიწას,
 და ნიჩბებით ვწერთ მის სხეულზე
 უკრაინული პოეზიის უკანასკნელ ლექსს.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
 მანანა გელაშვილმა
 პნკარედი ნინო ნასყიდაშვილისა

Переклад з української Манани Гелашвілі
 Підрядник – Ніно Наскідашвілі

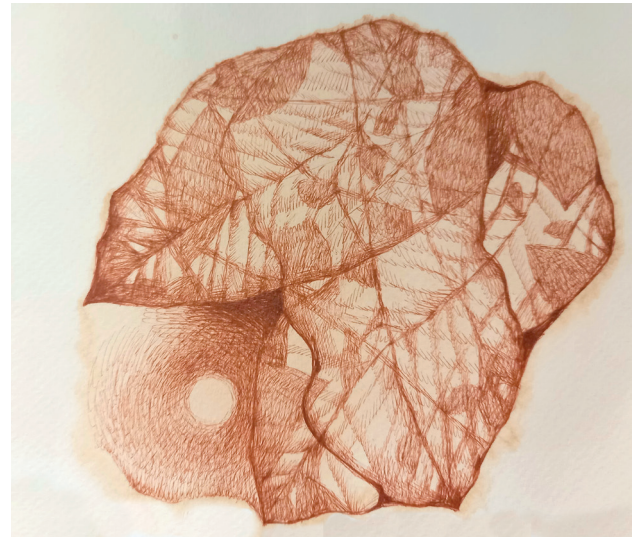


Наталка МАРИНЧАК

Замість біблій і псалтирів ми тримаємо телефони...

Замість біблій і псалтирів ми тримаємо телефони
там нам явлені усі дороговкази й усі перепони
і ми молимося затискаючи в кулаці шмат пластику
і заліза
притлумлюючи свої глибинні стогони й спомини
посеред днів хмизу
замість хлібів і вина прагнемо сухарів і чисту воду
порятуй мене і мою свободу
з кожного кутка
з кожної сцени
з кожного телефону
порятуй мене Боже
бо я стоятиму тут до скону
тримаючи міста цього оборону
тримаючи місця цього заслону
хто ти питає Він

а я не знаю що відповісти
я той що не може спати і їсти
я той що знаходить світло
там де страшно стояти і сісти
я той хто збирає себе і йде
той хто надміру любить
цей завод цю країну це місто



ბიბლიისა და ფსალმუნის ნაცვლად ტელეფონებს...

ბიბლიისა და ფსალმუნის ნაცვლად ტელეფონებს
მიეჩერებივართ
იგი გვიჩვენებს შემდგომ გზას და დაბრკოლებებს.
მოგონებები – ფიჩხის კონები – ყრია ამ გზაზე.
და მოგონებებს, დარდს, გოდებას ვიკლავთ
ჩვენს გულში.
ვლოცულობთ – კვლავაც ტელეფონებს
ჩაჭიდებული.

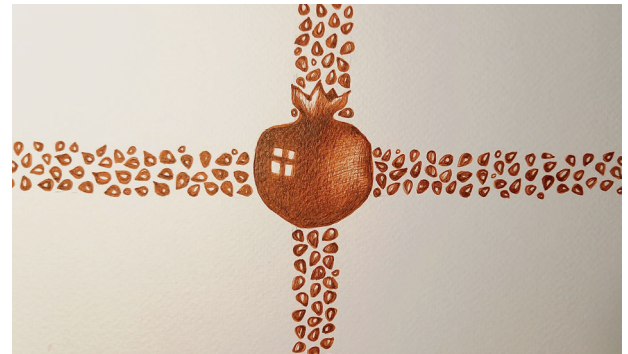
ხოლო პურის და ღვინის ნაცვლად
შემოგვჩა პური გახუხული და სუფთა წყალი
ო, ღმერთო, ღმერთო,
დაგვიფარე მე და ჩემი თავისუფლება,
ღმერთო, გამოჩნდი ყველა მხრიდან
ყველა კუთხიდან,
თუნდაც ჩემი ტელეფონიდან....
დაგვიფარე მე და ჩემი თავისუფლება,
მე აქ ვიდგები სიკვდილამდე,
ამ მიწას ვიცავ.
მე ამ ქალაქებს ვერ ვუღალატებ...
მარქვი ვინა ხარ, ის მეკითხება.

რა ვუპასუხო???

მე ის ვარ, ვისაც დაუკარგავს ძილი და მადა
მე ის ვარ, ვინც რომ ნათელს ეძებს ამ უკუნეთში.
იქ, სადაც ახლა საშიშია დგომა და ყოფნა,
მე ის ვარ, ვისაც ეს მიწა და ეს ქვეყანა
თვით სიცოცხლეზე მეტად ეძვირფასება.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
მანანა გელაშვილმა
პნკარედი ნინო ნასყიდაშვილისა

Переклад з української
Манани Гелашвілі
Підрядник – Ніно Наскідашвілі



Natalka MARYNCHAK

**instead of the bibles and psalters, we
hold our telephones...**

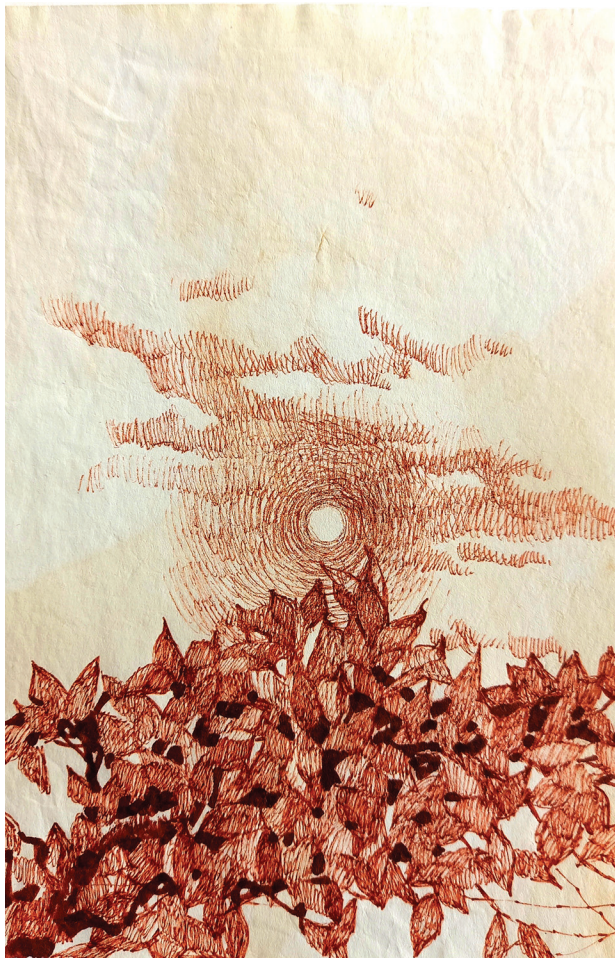
instead of the bibles and psalters,
we hold our telephones
which reveal to us all the signposts and all the obstacles
and we pray clutching a piece of plastic
and iron in our fist
muffling our deep groans and memories
in the middle of the brushwood days
instead of bread and wine, we long for some rusk
and clean water
save me and my freedom
from every corner
from each scene
from each phone
save me, O Lord,
because I will stand here until the end
keeping the defense of this city
holding the shield over this place
who are you He asks
and I don't know what to answer
I am the one who cannot sleep and eat



I am the one who finds the light there
where it is scary to stand and sit somewhere down
I am the one who collects himself and goes
the one who loves too much
this factory, this country, and this city

Переклад з української
Ладі Коломієць

უკრაინულიდან ინგლისურად თარგმნა
ლადა კოლომიეცმა



სანგრის სიზმარი

(ედღენებათ ძმებ კაპრანოვებს,
უკრაინელი პოეტი, მუსიკოსი და შემსრულებელი
ძმები, აზოვის ბატალიონის მებრძოლები)

მდინარის წყალიც მზესუმზირებს აღარ ირეკლავს,
თან მიაქვს მხოლოდ ცხოვრებისგან უარყოფილი
ყოფილი ბავშვის სოფელი და სახლის ყოფილი
სახურავი კედლის პროფილით,
წყალს აღარავინ არ უყვება კოშმარებს, რადგან
სანგარში მხოლოდ ესიზმრებათ ტკბილი სიზმრები:
ბავშვობის ეზო, შვილები ან პირველი ლექვი,
მათი სიზმრები ომის სიზმრებს სულაც არ ჰგვანან,
საბავშვო წიგნის ფერად ჩანართს მოგაგონებენ
ან კიდევ კადრებს რეკლამიდან

“სოფლის ნობათის”:

უკიდევანოდ გადაშლილი თავთუხების

ოქროს ხალიჩა...

პურის ყანების ოკეანეები,

მორბენალი გოგო-ბიჭები, თოკიანები,

თოკზე ფრანებით...

იქვე მამები, ბაბუები, უფროსი ძმები,
ხელში ნამგლებით, ან ცელებით, კონეებით, ძნებით,

როცა ქალაქი ბუნკერშია, როცა ბუნკერში
სირენების არის განგაში,

წეროებივით გადაიფრენს გუნდი გრადების...
ცის ჩაკეტვაზე ორჭოფობენ დემოკრატები,
ჰო, პურის ყანა ესიზმრებათ ამ დროს სანგარში,
ყანაში – დედა – ღვთისმშობელი ვიშივანკაში –
ქერათმიანი ჩვილით ხელში...

ჰო, პურის ყანა ესიზმრებათ ამ დროს სანგარში,
ყანაში – დედა – ღვთისმშობელი ვიშივანკაში –
ქერათმიანი ჩვილით ხელში...

სადა ხარ, დედა მარიამ?

დღეს ამ ყანაში ცელით მხოლოდ
სიკვდილი დარბის,

სადა ხარ, დედა მარიამ?

დღეს ეზოებში მხოლოდ ქარი დააბოტებს
სოფლის გიჟივით,

ბავშვის სათამაშოების და საოჯახო ალბომების
ჭვარტლით გამურული...

სადა ხარ, დედა მარიამ?

შენ უთავმდგმურე ორსულ დედამინას –
ეს სამხედრო ბუნკერი მისი საშოა –
აქედან ახალი სამყარო უნდა დაიბადოს!

Генрі ДОЛІДЗЕ

Сни в окопах

(присвячується братам Капрановим.

Брати Капранови, українські поети, музиканти та актори,
воюють у батальйоні “Азов”)

Річкова вода вже не віддзеркалює соняшники,
Лише омиває колишній дім колишньої дитини.

Дитинство, спалюжене нечистою силою,

Та покинуті села, усе зникло.

Ніхто більше не ділиться своїми кошмарами

з річковою водою,

Тому що

В окопах сняться тільки солодкі сни.

Двір дитинства, діти, перший дарунок –

цуценя:

Тож їхні сни не про війну.

Сни, вони скоріше кольорові плями

із дитячих книжок.

Або ж їм сняться золоті килими

Безкінечних жовтих пшеничних ланів,

Які ми бачимо у телевізійній рекламі.

Дівчата й хлопці біжать цими полями,

Запускаючи своїх повітряних зміїв...
Там батьки, дідусі, старші брати
З серпами в руках чи з косами
серед снопів...

Тоді, як місто намагається знайти притулок,
Тоді, як сам притулок розривається виттям сирен,
Доки летять снаряди, немов журавлі
 під час повітряних ударів,
Доки демократи замислюються над закриттям неба,
Солдати в окопах мріють про пшеничні поля,
Про своїх матерів, про святу Марію
вбрану у вишиванку,
Канаші – Мамо – Богородиця Вишиванка –
З білявим немовлям на руках...
Де ти, Мати Маріє?
Сьогодні смерть косить пшеничні поля,
Де ти, Мати Маріє?
Стрімкий вітер, наче сільський божевільний,
 завиває довкола,
Подвір'я,
Вкриті чадним сміттям від спалених іграшок та
сімейних альбомів...

Де ти, Мати Маріє?
Вкрий нині вагітну Землю,
Яка з цього військового бункера подарує життя
новому світові!

ქართულიდან უკრაინულად თარგმნა
ანასტასია ლაზოშ

Переклад з грузинської
Анастасії Лазо



Genry DOLIDZE

Dreams in the Trenches

(dedicated to the Kapranov brothers,
Ukrainian poets, musicians and performers, fighters of the
Azov battalion)

The river water no longer reflects sunflowers,
Washings down the former child's former home,
The neglected childhood by the evil power,
And abandoned villages, all are gone.

No one shares nightmares with water anymore,
Because
Only sweet dreams are dreamed in the trenches.
The yard of childhood, the kids, the first gift puppy,
And so, their dreams are not alike of those war dreams
They are more of colour patches in the children's books.

Or their dreams are about the golden carpets
Of vastly spread out yellow wheat lands,
As we see them in the TV advertisements
Where running girls and boys in those lands
Are flying their Kites.

There are fathers, grandfathers, elder brothers,
with sickles in hand, or scythes and what sheaves...

While the city has to find a shelter,
While the shelter fills with blare of sirens,
While the shells fly like cranes in air strikes,
While democrats have second thoughts
Of closure of the sky,

The soldiers dream of the wheat lands in the trenches,
Of their Mother, Saint Mary wearing Vyshyvanka –
With a blond baby in her arms...

Where are you, Mother Mary?
Today, the death is scything the wheat lands,
Where are you, Mother Mary?
The rushing wind, like a village madman, howls around
The yards,
Clad in sooty debris of the toys and family albums...

Where are you Mother Mary?
Cover now the pregnant Earth,
From this military bunker She shall
Give a birth to the new world!

ქართულიდან ინგლისურად თარგმნა ხათუნა ბერიძემ
Переклад з грузинської Хатуни Берідзе

Школа

розбомблена школа –
тріумф російської зброї

добре що учнів вивезли
ще до початку обстрілів
інакше б
не вижив ніхто

у кабінеті географії
звисає шматками
розірвана мапа світу

підручники безпорадно
розкидані на підлозі:

антична література з обгорілими корінцями
новітня історія з вирваною серцевиною



სკოლა

დაბომბილი სკოლა –
რუსული იარაღის ზეობა

კიდევ კარგი რომ მოსწავლეები გაიყვანეს
ჯერ კიდევ სროლების დაწყებამდე
სხვანაირად
არავინ გადარჩებოდა

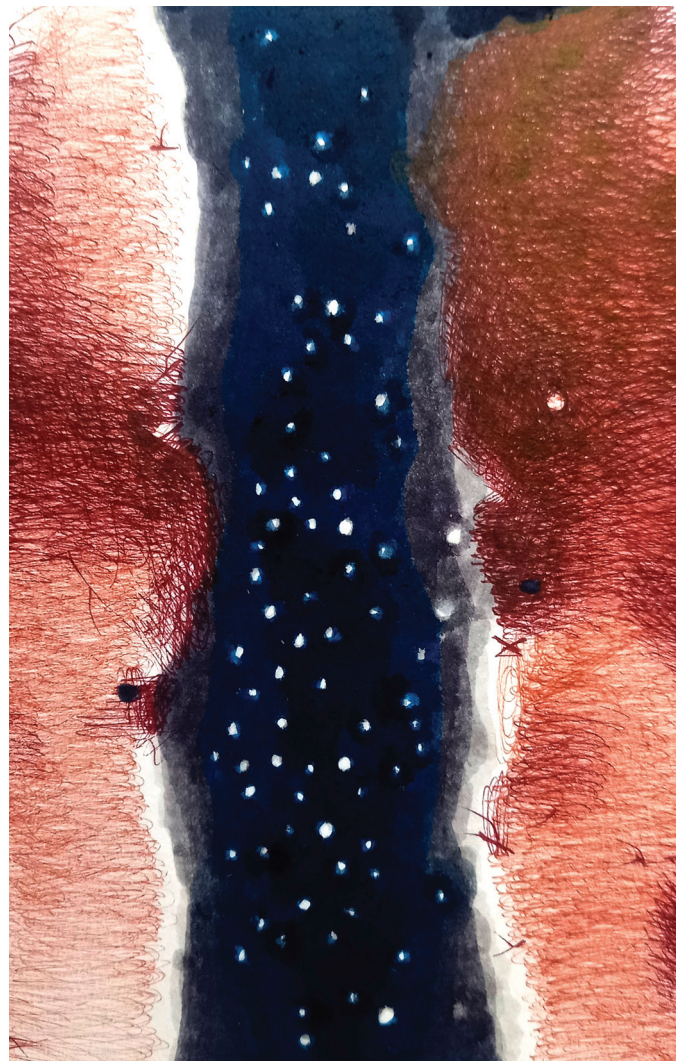
გეოგრაფიის კაბინეტში
დაკიდულა დაფლეთილი
მსოფლიოს რუკა

სახელმძღვანელოები უმწეოდ
მიმოფანტულა იატაკზე:

ანტიკური ლიტერატურა ყუადამწვარი
უახლესი ლიტერატურა გულამოგლეჯილი

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ

Переклад з української
Рауля Чілачави



ომის ჯოჯოხეთს, ღმერთო

ომის ჯოჯოხეთს, ღმერთო,
გულთან როდის მიიტან?
ვინ დაითვალოს
სიკვდილები,
ცოდვა,
ზარალი...

დღეს მსოფლიოში
მზე ამოდის უკრაინიდან,
ხოლო კიევში
ასახედი ცაც კი არ არის.
ცაც კი არ არის და ამიტომ
ხალხი ცად იქცა,
რა შემზარავი გრძნობა იყო,
ხომ გახსოვთ, მაშინ –

გალაკტიონის ლექსში როცა
ბავშვი წაიქცა,
და რა იქნება ათასობით
მოკლული ბავშვი.

ისევ განგაში,
ისევ ცეცხლი,
ისევ ნისლია,
ტყვიის ზუზუნი, დენტის სუნი,
პროტონის გემო...
რამ გაგაკვირვოს?!
როცა გკლავენ, როცა ისვრიან,
„სად არ დაღვრილო,
დანთხეულო, შენ, სისხლო ჩემო“.
ომის დინებას
მშვიდობიან დღისკენ მივყევით,
ოკუპაციის წინააღმდეგ
ვიდექით,
ვდგავართ!
და იმედივით წკრიალებენ
ყურში სიტყვები:
დიდება გმირებს, უკრაინას! –
Sláva Ukrayíní!,
Heróyam sláva!

Коли ти нарешті, Отче

Коли ти нарешті, Отче,
поглянеш на пекло війни?
І хто зможе порахувати
Ці смерті,
Печалі,
Втрати...

Над світом великим сонце
Щораз з України сходить
Над Києвом неба немає,
не глянеш у небеса,
Неба нема, тому люди
Стали небом самі

У Галактіона людина
навіки стулила очі
Ми не забудемо сотні
невинно убитих дітей

Знову лунає будильник,
Знову тріщить вогонь

Туман.
У повітрі порох
І кулі,
Протонний смак...
Когось досі все це дивує?!
Це наша спільна доля,
Бути обстріляним, вбитим
Пропитана кров'ю земля...
Нам це знайоме до болю
Допоки війна триває,
І в мирі будемо з вами
Наперекір окупантам
Повстали і стоїмо
Відгомін лункий надії
Слова
Слава Україні!
Героям слава!

ინგლისურიდან უკრაინულად თარგმნა
იულია ჩერნიაკმა

Переклад з англійської
Юлії Черняк

When will you care, O, Lord

When will you care, O, Lord,
About the hell of the war?
Who can count
The deaths,
The misery,
And the loss...

Over the world,
The sun is rising from Ukraine,
And there are no skies over Kyiv,
To look at,
No more skies, and
That is why people
Have covered the sky.

We remember the kid who fell
In the poem by Galaktion,
We were petrified then,
We will remember the
Thousand kids, the victims.

And again, the bells toll,
Again the fire cracks
The misty air of war,
Of gunpowder smell,
Full of whistling bullets,
Proton taste...
Shall we be surprised?!
That's been our common fate,
Being fired at and killed,
Shedding blood...
What a native feeling.
We follow the war
To arrive to peace,
We stood up to
Occupation,
And we still stand!
With hopeful tinkles
Of the words:
Sláva Ukrayíni!
Heróyam sláva!

ქართულიდან ინგლისურად თარგმნა
ხათუნა ბერიძემ

Переклад з грузинської
Хатуни Берідзе

Сію тобі в очі

Сію тобі в очі,
Сію проти ночі.
Буде тобі, враже,
Так, як Відьма скаже.
Скільки в святу землю
Впало зерен жита –
Стільки разів буде
Тебе, враже, вбито.
Скільки, враже, півень
Вночі кукуріка –
Стільки днів у тебе
Доживати віка.
Богові – Боже.
Ворогу – Вороже.
Буде тобі, враже,
Так, як Відьма скаже.
Скільки зробиш, враже,
Кроків по Україні –
Стільки твого ляже
Роду в домовині.
Стане на півсвіту

Чорного пристріту,
Буде тобі, враже,
Так, як Відьма скаже.
Писанку розпишу,
Люльку заколишу,
Матір твою, враже,
Без дітей залишу,
Батька твого, враже,
Смертю заспокою,
Жінку твою, враже,
Висушу ганьбою.
Богові Боже
Ворогу – вороже
Буде тобі, враже,
Так, як Відьма скаже.
Як просію горе
Крізь дрібненьке сито –
Станеш ти про пекло
Господа просити.
Та не буде, враже,
Смерть твоя легкою.
Та й у смерті, враже,
Не знайдеш спокою.
Слово моє липке,
Слово моє кріпке,
Буде тобі, враже,

Так, як мати скаже,
 Буде тобі, враже,
 Як дружина скаже,
 Буде тобі, враже,
 Як дівчина скаже,
 Буде тобі, враже,
 Як дитина скаже,
 Буде тобі, враже,
 Так.
 Як.
 Відьма.
 Скаже.



ვთესავ დღისით, ღამით

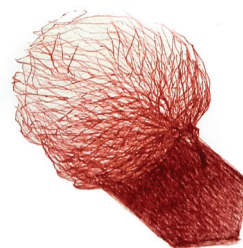
ვთესავ დღისით, ღამით,
 შენ გაბრმავებ ამით,
 ჯადოქრის ხმას, მტერო,
 უნდა დაუჯერო.
 რამდენჯერაც მიწას
 თესლი მიეზარა,
 შენ იმდენჯერ, მტერო,
 არ იცოცხლებ, არა!
 რადენჯერაც მამალს
 ხმა დასცდება ღამით,
 დაგრჩენია ქვეყნად
 შენ იმდენი წამი.
 ღმერთს მიეგოს ღმრთისა,
 მტერს მიეგოს მტრისა,
 ჯადოქრის ხმას, მტერო,
 უნდა დაუჯერო.
 რაც არ უნდა გვკლა და
 რაც არ უნდა გვლუპო,
 შენს ჯიშს სიზმრად, ცხადად
 არ ასცდება კუბო.
 ჩვენს ნახევარსფეროს

ადგას შავი ჩერო,
 ჯადოქრის ხმას, მტერო,
 უნდა დაუჯერო.
 კვერცხს მოვხატავ, ო, ცავე,
 ყრმას აკვანში ვლოცავ,
 დედას შენსას, მტერო,
 შვილებს დავუხოცავ.
 მამას შენსას, მტერო,
 ჰა, სამაგიერო.
 დიაცს შენსას, მტერო,
 ველარ მიეფერო.
 ღმერთს მიეგოს ღმრთისა,
 მტერს მიეგოს მტრისა,
 ჯადოქრის ხმას, მტერო,
 უნდა დაუჯერო.
 მე შენს მწუხარებას
 წვრილი საცრით გავცრი,
 მოგანატრებს სიკვდილს
 უფლის ხელი მკაცრი.
 მშვიდი ბოლო, მტერო,
 შენ არ გელირსება,
 არ აგცდება, მტერო,
 უკურნელი სნება.
 მე მაქვს სიტყვა მჭრელი,
 მე მაქვს სიტყვა მწველი,
 შენ გერგება ბედად,

რასაც იტყვის დედა.
 მტერო, გნახეთ მძრნოლი,
 შენ და შენი ცოლი,
 რომ აგდინდეს ბოლი,
 ნატრობს თანატოლი.
 ბავშვი იტყვის, მტერო,
 მორჩა შენნი გზანი,
 რაც მოგელის, მტერო,
 იტყვის კუდიანი.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
 რაულ ჩილაჩავამ

Переклад з української
 Рауля Чілачави



მინების შემგროვებელო!

მინების შემგროვებელო!
ჩამოილე ზურგიდან გუდა,
შენ რომ სახლები აქციე ნახშირად,
იმ ოჯახების
ნახშირებით უნდა აგივსო.

მოიხსენი სათვალე!
შენ რომ ათი წლის საშუა დაფლითე
მშობლების თვალწინ,
იმის თვალეები უნდა ჩაგისვა.

ჩაყლაპე ენა,
დედის ენით გალაპარაკო!
ხორბლის ყანა რომ დაუნაღმე,
ორი წლის წინას
ეზოში ჭურვი დაუმსხვრიე,
ფანჯრებზე – მინა,
გაქცევა სცადა ფეხშიშველამ,
წინ დახვდა ორმო,
დედამ მიუსწრო უსწრაფესად –
დედალმა ქორმა...

იმ დედა-შვილის
ნახშირები ცოდვად
შენს ზურგზე
შენივე გუდით მოკიდულმა
უნდა ათრიო.
სმენა დაიხშე!
თუმცა შენ ისედაც დაყრუვდები
განკითხვის დღეზე,
როდესაც ყველა ერთდროულად კითხვას
დაგისვამს...

მინების შემგროვებელო!
შენი საფლავი
ჩვილის ცხედრებს ამოუვსიათ...
და ახლა
ასეთ დიდებულს
ასე დიადს,
ასე მომხვეჭელს

შენივე დასამარხი მიწა აღარ გაგაჩნია!

Hey you, the collector of the lands!

Hey you, the collector of the lands!
Take down your sheepskin backpack,
I will fill it with the ashes
Of the families that you've destroyed!

Take off your glasses!

I will set in your eye sockets
The eyes of Sashka, ten,
Who you blasted in front
Of his mom and dad,

Swallow your tongue!
I'll make you speak the mother's'!
You mined the wheat lands,
You shelled the yards,
And Nina, of just two years
Tried to flee, with her mom,
Her patron hawk,
Alas! in no avail!

Carry those sins in your
Sheepskin backpack,
The ashes of the lives
You carry on your back,

You'd better be now deaf,
For the Judgement Day
Will deafen you with the questions...
So, you'd better be now deaf.

Hey you! The collector of the lands!
You paved your grave with the kids,
And now,
So glorious,
So great,
So landed,

You have no land for burial!

ქართულიდან ინგლისურად თარგმნა
ხათუნა ბერიძემ

Переклад з грузинської
Хатуни Берідзе

Ти, збирачу чужих земель!

Ти, збирачу чужих земель!
У рюкзаку носи з собою
Рештки сімей, попіл осель,
Усе, що знищено тобою

І окуляри зніми ти!
Навік лишу в твоїх очах
Погляд Сашка, літ десяти
Замученого при батьках

І проковтни язик, ти, кате,
Замінував двори й поля.
Дворічна Ніна, її мати,
Босоніж бігли звідтіля,
Мов яструб матір рятувала
Дитя,
та марно.
Всі пропали.

Твій хрест – вантаж з твоїх гріхів
В похіднім рюкзаку з овчини.

Нестимеш попіл ста життів
До скону ти на власній спині

І краще змовкни ти ураз!
Іще до дня Страшного суду
За все спитають водночас,
та ти не зможеш вже почути.

Ти, збирачу чужих земель!
Вже на твоїй труні не квіти,
А смерті тисячі дітей,
Тепер могутній
і славетний,

Не матимеш ти де спочити.

ინგლისურიდან უკრაინულად თარგმნა
იულია ჩერნიაკმა

Переклад з англійської
Юлії Черняк

Остап СЛИВИНСЬКИЙ

Колись між любов'ю й ненавистю

Легше, бо війна таки почалася...
Катерина Калитко, «Менше ніж за добу
до початку війни...»

Колись між любов'ю й ненавистю
були ліс і будівлі.
Тепер ліс поламано і будівлі спалено.
Між любов'ю й ненавистю ходимо навпростець.
Ясність така раптова, що не всі
встигають замружитись
і лягають, осліплені, у садах на окраїнах.
А ті, що встояли, мають вуста, ніби медом заліплені
і повторюють лише слова любові й слова ненависті.
Так,
ми – посланці пласкої землі,
наш єдиний словник – це
словник антонімів.
Вибачте всі, хто чекає від нас нюансів,
хто приїхав сюди
робити кольорові фото.

Ваші зусилля підуть намарне, як намарне пішли
вінки наших надій, роки збирання каміння, розмови
за низькими столами на ясно освітлених сценах.
Вибачте. Ось наш рентгенівський знімок. На ньому –
кості і плоть. Іншого нині з собою не маємо.



ოდესლაც სიყვარულსა და სიძულვილს შორის

მოგვეშვა, რადგან ომი მაინც დაიწყო...
კატერინა კალიტკო, „ომის დაწყებამდე დღე-ღამეზე
ცოტა ადრე...“

ოდესლაც სიყვარულსა და სიძულვილს შორის
იყო ტყეები და შენობები.
ახლა ტყე დამტვრეულია და შენობები დამწვარი.
სიყვარულსა და სიძულვილს შორის
დავალთ პირდაპირ.
ისეთი უეცარი სიცხადეა, რომ ყველა ვერ ასწრებს
თვალის დახუჭვას
და წვებიან დაბრმავებულნი გარეუბნის ბალებში.
ხოლო ვინც გაძლო, მათ ბაგეები თითქოს თაფლით
აქვთ შელესილი
და იმეორებენ მხოლოდ სიყვარულის და
სიძულვილის სიტყვებს.
დიახ, ჩვენ ვართ ბრტყელი მიწის წარმოგზავნილნი,
ჩვენი ერთადერთი
ლექსიკონი ესაა – ანტონიმების ლექსიკონი.

ბოდიში ყველასთან, ვინც ელოდება
ჩვენგან ნიუანსებს, ვინც ჩამოვიდა
ჩვენთან ფერადი ფოტოს გადასაღებად.
თქვენი ძალისხმევა ჩაივლის ფუჭად,
როგორც ფუჭად ჩაიარეს
ჩვენი იმედების გვირგვინებმა,
ქვების შეგროვების წლებმა, კაშკაშა
სცენებზე დაბალ მაგიდებთან საუბრებმა.
ბოდიში. აი, ჩვენი რენტგენის სურათი. მასზე –
ძვლები და ხორცია. სხვა ამჟამად თან არ გვაქვს.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
რაულ ჩილაჩავამ

Переклад із української
Рауля Чілачави

ვაი, შე ძუკნავ!

ვაი, შე ძუკნავ!
სად წავიდა შენი სოლდატი,
ვადგასულ საჭმელს უჩივის? ხომ არ მოშივდა?
ამბობენ, მშიერს უკეთესად უჭირავს ხმალი,
როცა ცას დედა შეუდგება მკვდარი შვილიდან.
ვაი, შე ძუკნავ,
ხორბლის ყანა მოცელე ღამით
ძუძუდან ხსენი ჩამოწურე
ენიდან – თაფლი
სად, სად წავიდა შენი სახლის ერთგული ძაღლი
ცხელ მიწაში თუ მის ძვალს ჩარგავ,
არ გამოჩნდება?!
ხანძარი იყო წუხელ, ღამით.
რაღაც აფეთქდა.
ბავშვი გარბოდა ხის თოფით და ლურჯი თვალებით
ტანიდან ხორბლის ყანა რომ მოცელე
პურის საცხოზად,
შენი ხანძრიდან გვირილები არ ამოსულა?
ჯერ ნაალაფარს პირს უშვერ და ჭას ენით ხაპავ –

ჯერ ფეხებშუა არ დაგიხვდა სქელი ყინული?!
შენს შვილს ფუმფულა თითებზე რომ გამოუნასკვე
იმ თვითმფრინავებს ჩამოსცვივდათ
ცეცხლის მტრედები.

ვაი, შე ძუკნავ,
სად გაუშვი შენი სოლდატი.
პირზე წვერიც კი არ ამოსვლია
სხვის ყანებს ცელავს.
წუხელ ღამით ლოგინს მალავდი?
კარტოფილი ვერ შეწვი კარგად?
ტანი ქონით ვერ დაიზილე?
შენც გაუსწორე შენს გმირს ომში წასვლის ქუდი
და გააცილე შენი კაცის ცოცხალი ტანი
სხვისი შვილების საფლავების მოსასწორებლად?!
ოპერაცია გეგმის მიხედვით მიმდინარეობს?
რომელ საათზე ელოდები, არ დაგირეკა?
არ გითხრა, რამდენ ქალს ჩააცვა ამ დილით შავი
რამდენი ქუჩა ამოშალა დროის რუკიდან?
ტელეფონის ზარია, არა?
უპასუხე, დრო აღარ ითმენს.
მოკლული ბავშვის სათამაშო გამოგიგზავნა?
პულტიანი მანქანაც იყო? პლუმის კურდღელიც?
ახლა რა დროა?
გამთენიას ბომბები ფარავს.

Не помічала, що з іграшкового літака
у руках твоєї дитини
Летять до землі вогняні голуби?
Ах, ти сучаро,
Куди відправила свого солдата,
На чиєму підборідді ще й волосини нема,
А він вже поля чужі палить...
Чому вчора вночі ховалася від нього у ліжку?
Картоплю не так посмажила?
Забула кремом намаститись?
Це ти перед війною поправляла кашкет свого героя,
І випроводила живе тіло свого чоловіка
Ховати чужих дітей...
Операція йде за планом?
Якщо ти на нього чекаєш, чому він не
зателефонував?
Не розповів, скількох жінок зодягнув у жалобу,
Скільки вулиць стер з мапи часу?
Адже це його телефон гуде, так?
Час не чекає, відповідай.
Він прислав тобі іграшки чиєїсь,
мабуть вже мертвої, дитини?
Машинка із пультом була? І плюшевий ведмедик?
Котра година тепер?
Бомби малюють заграви.
Чули, Маріуполь вщент розбомбили, Маріуполь...

Здається, щось із телефоном, ні?
Небо закрили чи воно саме зачинилося?!
Ах, ти, сучко!
Коли твоя дитина вночі засне
з цим плюшевим ведмедиком,
У якій канаві ти шукатимеш
Безіменну могилу свого солдата
із розтрощеною головою,
Чия смерть не коштувала і гроша.

ქართულიდან უკრაინულად თარგმნა
სერჰი ლაზოშ

Переклад з грузинської
Сергія Лазо



Хлопець йшов на війну

* * *

Хлопець йшов на війну.
– Мамо, ось тобі гроші,
Купи собі сукню, я хочу,
Щоб в тебе був мій подарунок...
Тепер купила.
Чорну.

* * *

Працюємо, щоб мати дозвілля,
Воюємо, щоб настав мир,
Живемо, щоб колись померти,
І помираємо з надією знову воскреснути...

ბიჭი ომში მიდიოდა

* * *

ბიჭი ომში მიდიოდა.
– აჰა შენ ფული, დედა, კაბა იყიდე
მინდა ჩემგან საჩუქრად გქონდეს...

ახლა ვიყიდე. ძაძები.

* * *

ვმუშაობთ,
ოდესმე რომ დასვენება შევძლოთ.
ვიბრძვით,
ოდესმე რომ მშვიდობა დადგეს.
ვცხოვრობთ,
ოდესმე რომ მოვკვდეთ.
და იმის იმედით ვკვდებით,
რომ ერთხელაც მკვდრეთით აღვდგებით.

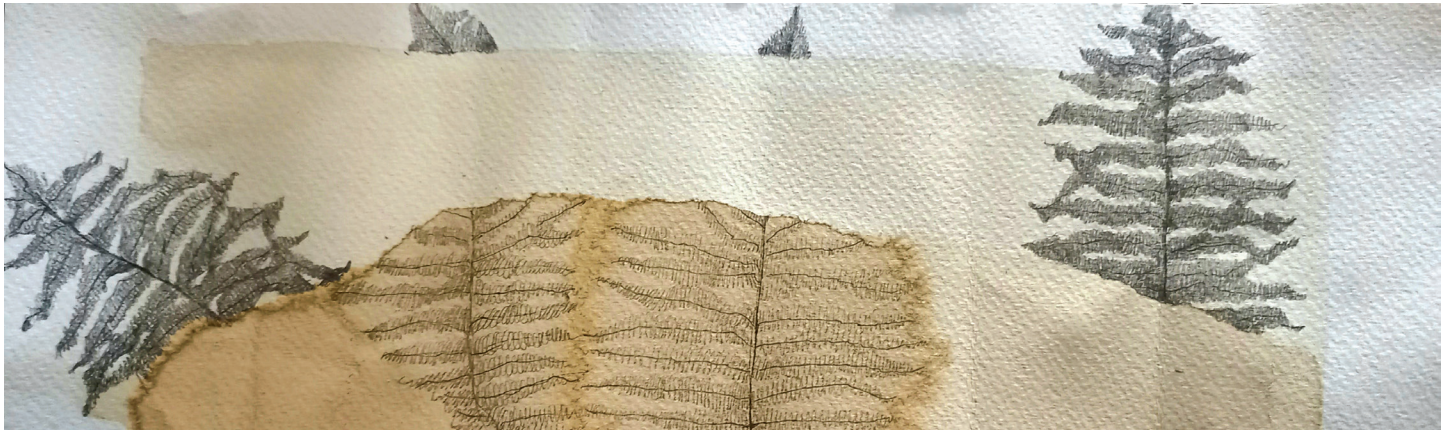
უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
კატო ჯავახიშვილი

Переклад з української
Като Джавахішвілі

МІННЕ

На мінному полі кривава тінь.
Маки.
Волошки.
Вітер.
По мінного полечка животі
Лазить щось, шерстю світить.
Поранені світлом летять пташки,
Летять, як пливуть, їй-Богу.
І братик мій Ліс в сестриці Ріки

Рости питає дорогу.
Забуваю пластмасове, Інтернет.
Забиваю на всі суєти.
Я – маленький-маленький серед планет –
Що наче човни на Леті.
З бомбосховища тіла метелик мрій
Полетить на зорю й розтане.
Квіти мінного поля старі-старі
І різкі –
Мов душевні рани.
І собаки, як люди,
Блукають сумні.
Розмінують даль солдати.
Ми на мінному полі тепер не одні.
Але добре, що ми крилаті...



დანადმული

დანადმულ ველზე სისხლიანი ჩრდილი ჩამონვა,
ყაყაჩოები
ლილილო და
ბებერი ქარი.
დანადმულ ველზე მუცლით ცოცავს ვილაც,
უბრწყინავს

უელავს ბენვი,
შუქით დაჭრილი ფრენენ ჩიტები,
თუ დაცურავენ, ღმერთმაღა უწყის,
ჩემი ძმა „ლისი“ დას – მდინარეს
„როსს“, – ჰკითხავს გზას და,
ველარ ვიხსენებ ინტერნეტს და
ვივინყებ პლასტმასს,
ყველა სუიტას გოლს გაუტან, პანანინა,
სულ პატარა ვარ, ერთი ციდა –
პლანეტებს შორის –
ვითარც ნავები მიწისქვეშა მდინარე „ლეთზე“
თავშესაფრიდან სხეული, ვით პეპელა ნატვრის,
გამოფრინდება, გარიჟრაჟზე დაიღვენთება.
დანადმულ ველზე ყვავილები ძველია, ძველი
ძველი და მკვეთრი

იარა სულის
და ძაღლებიც კი, ხალხის მსგავსად
სევდიანად ხეტილობენ,
ჯარისკაცები განნადმავენ შორეთს, სიშორეს
დანადმულ ველზე აღარ ვართ მარტო,
მაგრამ კარგია, რომ გვაქვს ფრთები.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
ნინო ნასყიდაშვილმა

Переклад з української
Ніно Наскідашвілі



**На чорному чорне.
Потрощена поряд черешня.**

На чорному чорне. Потрощена поряд черешня.
Крізь вибиті двері нічийний собака біжить.
Над вирвою хати нависла якась нетутешня
Блакить.
Не віриться: вчора тут гралися-бавились діти,
Щасливі батьки гомоніли про се і про те...
Снаряд бовваніє. Черешні хочеться жити –
Цвіте.

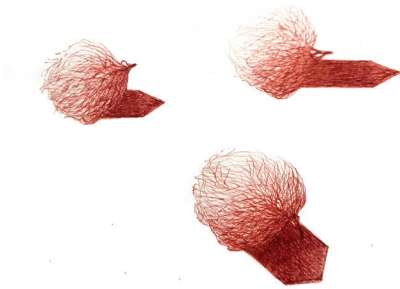
**შავზეა შავი.
გახლეჩილა სულ ახლოს ბალი**

შავზეა შავი. გახლეჩილა სულ ახლოს ბალი
ჩამსხვრეულია კარებები,
არავისი გამორბის ძალლი
ნასახლარს ადგას სილაუფარდე არ-აქაური,
ვერ დავიჯერებ: ერთობოდნენ, თამაშობდნენ
გუშინ ბავშვები,
მშვიდად ჰყვებოდნენ ბედნიერი მშობლები ამბებს.
ჭურვი დადუმდა. განა სიცოცხლე ბალს არ უნდა?
ჰყვავის.

უკრაინულიდან ქართულად თარგმნა
ნინო ნასკიდაშვილმა

Переклад з української
Ніно Наскідашвілі





Учасники проекту:

პროექტის მონაწილეები:

Наталія Торкут – ნატალია ტორკუტი

Тінатін Маргалітаძე – თინათინ მარგალიტაძე

Ірина Безродних – ირინა ბეზროდნიხი

Юлія Вишницька – იულია ვიშნიცკა

Ніно Наскідашвілі – ნინო ნასყიდაშვილი

Манана Гелашвілі – მანანა გელაშვილი

Хатуна Берідзе – ხატუნა ბერიძე

Лада Коломієць – ლადა კოლომიეტი

Світлана Луцій – სვეტლანა ლუშჩი

Олена Поліщук – ოლენა პოლიშჩუკი

Іване Мчедлаძე – ივანე მჭედელაძე

Юрій Черняк – იური ჩერნიაკი



SULAKAURI
PUBLISHING

საქველმოქმედო გამოცემა

Надруковано на засадах благодійності

Published for charity by Sulakauri Publishing